

e-ISSN: 2536-4596

KARE- Uluslararası Edebiyat, Tarih ve Düşünce Dergisi

KARE- International Journal of Literature, History and Philosophy

Başlık/ Title: Türk ve Kore Hayvan Masallarının Karşılaştırılması

Yazar/ Author
Mehmet ÖLÇER

ORCID ID
0000-0002-5309-6945

Makale Türü / Type of Article: Araştırma Makalesi / Research Article

Yayın Geliş Tarihi / Submission Date: 4 Temmuz 2019

Yayına Kabul Tarihi / Acceptance Date: 18 Ağustos 2019

Yayın Tarihi / Date Published: 31 Ağustos 2019

Web Sitesi: <https://karedergi.erciyes.edu.tr/>

Makale göndermek için / Submit an Article: <http://dergipark.gov.tr/kare>

Yazar: Mehmet Ölçer*

Türk ve Kore Hayvan Masallarının Karşılaştırılması¹

Özet: “Türk ve Kore Hayvan Masallarının Karşılaştırılması” adlı bu çalışmada, 12 Türk, 12 Kore hayvan masalının incelemesine ve karşılaştırılmasına yer verilmiştir. Çeşitli kitap ve tezlerden metoda dair bilgi edinilmiş; bu eserler masalların incelenmesinde kaynak olarak kullanılmıştır.

Ana hatlarıyla üç bölümden oluşan bu çalışmanın Giriş bölümünde yapılacak olan çalışma anlatılmıştır. Birinci bölümde masalın tanımı, masal türleri ve hayvan masalları ele alınmıştır. İkinci bölümde Aarne-Thompson ve Eberhard-Boratav kataloglarındaki yerleri tespit edilen masalların özetleri verilmiştir. Üçüncü bölümde, incelenen masalların temaları, kahramanları ve masalların geçtiği mekânlar tespit edilerek karşılaştırma yoluna gidilmiştir.

Bu çalışma, Türk ve Kore Halk Edebiyatından toplam 24 hayvan masalını karşılaştırarak, ortak ve farklı unsurları tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Bu çalışmada incelenen Türk ve Kore hayvan masallarında en çok geçen hayvan tilkidir. Toplam 10 masalda geçen tilki, kurnazlığı sayesinde en zor durumlarda bile kendini kurtarır. Kendinden güçlü hayvanlardan hem korkar hem de zekâsıyla onlarla dalga geçmekten, onlara eziyet etmekten zevk alır. Yalancı, sahtekâr, açgözlü, tembel ve kin güden bir hayvandır.

Kaplan Kore kültüründe çok önemli bir yere sahipken, Türk kültüründe kaplan, aslanla birlikte yardımcı hayvan olarak karşımıza çıkmaktadır. Kore halk anlatılarında kaplanın genellikle yardımsever, cesur, vefalı; bazen de acımasız, zalim ve saf yönü dikkat çekmektedir. Ayrıca Türk masallarında ayı, aptallığı, saflığı temsil ederken, Kore masallarında güçlü, kutsal, yardımsever ve sevimli bir varlık olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk, Kore, Karşılaştırmalı Edebiyat, Masal, Hayvan Masalları, Tilki, Kaplan.

Comparison of Turkish and Korean Animal Tales

Abstract: 12 Turkish and Korean animal tales analyzing and comparison is placed in this study which is called “Comparison of Turkish and Korean Animal Tales”. Some information has been obtained from various books and thesis about analyzed method. These works have been used as a source of analyzing the tales.

This study, consisting mainly three part, the study that will be mentioned in the introduction part. Description of tales, kinds of tales and description of animal tales have been dealt in the first part. In the second part, the summary of the tales are given by indicating type of category which we found the numbers Aarne-Thompson and Eberhard Boratav catalogues. By setting the tales' themes, characters and environment we have tried to compare in the third part.

This study aims to identify common and different factors by comparing 24 animal tales from Turkish and Korean Literature.

In this study, foxes are the most common animals in Turkish and Korean animal tales. A total of 10 tales, the fox, thanks to its cunning, saves itself even in the most difficult situations. It is both afraid of powerful animals and enjoys making fun of them and harassing them with his intelligence. It is a liar, dishonest, greedy, lazy and resentful.

* Erciyes Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Kore Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi, mehmetolcer@erciyes.edu.tr, 0000-0002-5309-6945

¹ Bu çalışma “Türk ve Kore Hayvan Masallarının Karşılaştırılması” isimli Yüksek Lisans tezinden hazırlanarak üretilmiştir.

While the tiger has a very important place in Korean culture, in the Turkish culture, the tiger appears as an auxiliary animal with the lion. In Korean folk narratives, the tiger is often helpful, brave, loyal; sometimes it is cruel and pure. In Turkish tales, the bear represents stupidity and purity, while in Korean tales, it emerges as a strong, holy, benevolent and charming.

Keywords: Turkish, Korean, Comparative Literature, Tales, Animal Tales, Fox, Tiger.

Giriş

“Türk ve Kore Hayvan Masallarının Karşılaştırılması” adlı bu çalışmada, 12 Türk, 12 Kore hayvan masalının incelemesine ve karşılaştırılmasına yer verilmiştir. Çeşitli kitap ve tezlerden metoda dair bilgi edinilmiş; bu eserler masalların incelenmesinde kaynak olarak kullanılmıştır.

Ana hatlarıyla üç bölümden oluşan bu çalışmanın Giriş bölümünde yapılacak olan çalışma anlatılmıştır. Birinci bölümde masalın tanımı, masal türleri ve hayvan masalları ele alınmıştır. İkinci bölümde Aarne-Thompson ve Eberhard-Boratav kataloglarındaki yerleri tespit edilen masalların özetleri verilmiştir. Üçüncü bölümde, incelenen masalların temaları, kahramanları ve masalların geçtiği mekânlar tespit edilerek karşılaştırma yoluna gidilmiştir.

İnceleyeceğimiz masalları tespit etmek amacıyla yaptığımız çalışmada, daha önce farklı araştırmacılar tarafından kullanılan saha araştırma metodu ile derlenip yazıya geçirilmiş masalardan seçmeye karar verilmiştir. Türk masallarının özetlerinin büyük çoğunluğu kaynak gösterilen eserlerden alınmıştır. Bir kısmı ise yine kaynak eserden özet çıkarmak yoluyla derlenmiştir. Kore masalları ise masalın alındığı kitaptan çeviri yoluyla aktarılmıştır. Metin seçimi yaparken mümkün olduğunca bilimsel yöntemlerle hazırlanan kaynakları tercih etmeye çalışılmıştır.

Çalışmanın tip tasnifinde Antti Aarne-Stith Thompson’un *The Types of Folktale* ve Wolfram Eberhard-Pertev Naili Boratav’ın *Typen Türkischer Volksmärchen* adlı eserlerini temel alınmıştır. Bu iki eser arasında ise önceliği Antti Aarne-Stith Thompson vermek durumunda kalınmıştır. Çünkü Kore masallarının çoğunda EB tip numaraları bulunamamıştır. Belirlediğimiz masalların tip numaralarının, adı geçen kitaplarda yer almasına azami gayret gösterilmiştir. Bulunmayanlar ise ‘-’ işareti ile belirtilmiştir.

Çalışmada kullandığımız kaynaklarda, adı geçen masalın tip numarası ve masalın özeti verilmiş ise o kısım, ilgili kitap, kaynak gösterilerek aynen çalışmaya aktarılmıştır. Şayet verilmemişse söz konusu kısımlar tarafımızca hazırlanmıştır.

Bu çalışmanın amacı kahramanı hayvanlar olan Türk ve Kore masallarından 24 tanesini inceleyip benzerlik ve farklılıklarını araştırmaktır. Kore’de hayvanların tema olarak seçildiği birçok masal vardır. Özellikle halk edebiyatında kaplan ve tavşan figürü sıkça karşımıza çıkmaktadır. Kaplanı bir kurtarıcı olarak resmeden masallarla, vahşiliğini ön plana çıkaran ya da kaplanı aptal yerine koyan masallar Kore halk edebiyatında önemli bir yer tutmaktadır. Türk masallarında ise kaplandan ziyade tilki, kurt, tavşan ve ayı figürlerine rastlanmaktadır.

Bu çalışma, hem Türkiye’de Kore’ye ve Korece’ye ilgi duyanların, Kore kültürünü daha yakından tanımak isteyenlerin, hem de Kore’de Türkiye’ye ve Türk halk edebiyatına merakı bulunanların kullanabilecekleri bir kaynak sunmayı amaçlamaktadır.

Birinci Bölüm

1. Masal Nedir?

Masallar, halkın kültürü içinde doğmuş ve yüzyıllar geçmesine rağmen günümüze dek aktarıla gelmiş kültür hazineleridir. Bu hazineler ilk başlarda sözlü olarak icra edilse de sonradan bir kısmı yazıya geçirilmiştir. Bir milletin tarihini, kültürünü, dilini araştırırken dolaylı da olsa, yazıya geçirilen veya hala sözlü olarak anlatılmaya devam eden edebi ürünlerden faydalanılır. Bu yüzden birçok araştırmacı, masalların kökeni, masal kahramanları masal tipleri ve motifleri üzerine çalışmalar yapmıştır.

Hayvan masalları ise, içerik olarak vermek istediği iletileri açıkça söylemeyip doğadaki öğelerin ardına gizleyerek anlatır. Bu özelliğinden dolayı hayvan masalları, eğlendirici olmasının yanı sıra öğretici unsurları da bünyesinde barındırır. Hayvan masallarında amaç bir düşüncüyü benimsetip ibret dersi vermektir.

Yüzyıllardır gerek sözlü gerekse yazılı kültür ortamı içerisinde gelişmiş ve işlevselliğini kaybetmeden günümüze kadar ulaşmış olan masalların birçok tanımı yapılmıştır.

Masalların en önemli özelliği, dinleyicilerin zevk alması ve anlatılanlardan ders çıkarmasıdır. Masallar, insanın karmaşık durumlardan kurtulma güdüsünü ve hayal gücünü geliştirir. Masallar, anlatan ile dinleyici arasında hoş bir bağ kurulmasına yardımcı olur.

Türkçe Sözlük’te masala dair üç tanım karşımıza çıkar. Bunlar; “1. Halkın ortak yarattığı olarak ağızdan ağıza, kuşaktan kuşağa aktarılan, cin, peri, dev gibi olağanüstü kişileri de olan, olağanüstü olaylara yer veren, genellikle bir tekerlemeyle ya da “bir varmış, bir yokmuş” gibi bir sözle başlayan bir tür halk öyküsü. 2. Halk masallarına özgü öğeleri de bulunabilen, düş ürünü bir tür öykü. 3. Ahlak dersi, öğüt verici, alegorik yapıt.”²

Koreli halkbilimci Çö Unşik ise masalları şöyle tanımlar. “Masallar bireylerin oluşturduğu değil, halk topluluklarının meydana getirdikleri, belli başlı kalıpları olan bir anlatı türüdür.”³

² Ali Püsküllüoğlu, *Türkçe Sözlük*, 7. bs., 2004, s.903.

³ Çö Unşik vd. (최운식 외), *Masal Eğitim Bilimi (전래동화교육론)*, Jimoondang (집문당), Seul 1988, s.25.

Türk masalları üzerine birçok araştırma yapan ve diğer folklor çalışmalarıyla bilinen Pertev Naili Boratav masal'ı; "nesirle söylenmiş, dinlik ve büyüklük inanışlardan ve törelerden bağımsız, tamamıyla hayal ürünü, gerçekle ilgisiz ve anlattıklarına inandırmak gayesi olmayan kıra bir anlatı"⁴ diye tanımlar.

Kore'de masallar 1980'li yıllardan itibaren kapsamlı bir şekilde ele alınmaya başlanmış ve günümüze dek en geniş çalışmalar, Son Dongin, Çö Unşik ve Kim Kichang tarafından gerçekleştirilmiştir. Son Dongin masalların yapısını, kahramanların karakterlerini, masalların geçtiği mekânları ve masalların eğitimsel yönünü temel alan detaylı çalışmalar yapmıştır. Çö Unşik ve Kim Kichang ise Kore masallarının karakter ve özelliklerini ortaya koyarak, masal eğitiminin amaç ve yöntemini inceleyen eserler hazırlamışlardır.

Kahramanlarının tamamı veya bir kısmı hayvan olan, sonunda okuyucuya ders vermeyi amaçlayan hayvan masallarında ise başkahraman hayvandır. Masalarda geçen hayvanlar, gerçek hayvanlar ve hayvan görünümüne giren diğer varlıklar olarak iki grupta değerlendirilebilir.⁵ Gerçek hayvanlar çoğunlukla hayvan masallarında görülür ve masal içerisinde birer simge olarak yer alırlar. İnsanlara ders verme amacıyla her hayvanın sembolik bir anlamı vardır. Tilki ve tavşan kurnazlığı, kaplan gücü, otoriteyi, yılan aldatıcılığı, ayı ise aptallığı vb. sembolize eder.

1.2. Masal Türleri

Masal Türleri Konusunda birçok tasnif yapılmıştır. Bunlardan en önemlisi Stith Thompson'a ait tasniftir. Masalları; "asıl, hayvan, güldürücü, zincirlemeli ve sınıflamaya girmeyenler" şeklinde ayıran Thompson'un tasnifine benzer bir tasnifi de aşağıdaki gibi Pertev Naili Boratav yapmıştır:⁶

1. Hayvan masalları
2. Olağanüstü masallar
3. Gerçek masallar
4. Güldürücü masallar
5. Zincirlemeli masallar

1.2.1. Hayvan Masalları

⁴ Pertev Naili Boratav, *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*, Gerçek Yayınevi, İstanbul 2000, s.75.

⁵ Co Hi Ung (조희웅), *Kore Hayvan Masalları (한국의 동물담)*, Şingumunhoasa (신구문화사), Seul 1983, s.21.

⁶ Ali Fuat Bilkan, *Masal Estetiği*, Timaş Yayınları, İstanbul 2001, s. 16.

Türkçe Sözlük'te "Çoğunlukla manzum, sonuçta ahlaki bir ders çıkarılan alegorik hikâye."⁷ olarak tanımlanır.

Saim Sakaoğlu ise "Kahramanları hayvanlar olan masallardır. Bütün hayvanlar masallarda yer alabilir. Bazen insanların da görüldüğü bu masallarda hayvanlar, insanlar gibi konuşur ve onları temsil ederler. Bazılarında açıkça söylenen, fakat hepsinde bulunan bir ders vardır. Bu tür masalların en eskileri anonimdir."⁸ şeklinde bir tanım getirmiştir.

Hayvan masallarında her bir hayvan kahraman kendine has özelliklere sahiptir. Yani her hayvan bir tipi temsil eder. Bu masallarda hayvanlar, insani özelliklere sahiptirler. Hayvanlar insan gibi konuşurlar.

Hayvan masalları başlama tekerlemeleri yoktur. Hayvan masalları fıkralar gibi bir düşünceyi güçlendirmek, örnek göstermek, ibret dersi vermek gibi gerekli hallerde anlatılır. Bu masallarda kıssadan hisse vermek esastır. Genellikle hayvanlar, kendilerine özgü nitelikleri yitirmiş, kılık değiştirmiş, insanlaşmıştır. Halk arasında çok yaygın bir türdür.⁹

Hayvan masallarında zaman zaman gerçek, hayal unsurlarıyla karışabilir. Masal türleri içerisinde halk arasında en yaygın olan bu tür masallar, her çeşit yaş grubuna uygun mesajlar içermektedir. Mevlana'nın Mesnevisi, Kelile ve Dimne, Aisopos ve La Fontaine Masalları hayvan masallarının en önemli örnekleridir.

1.2.2. Hayvan Masallarının Özellikleri

Hayvan masalları diğer masallardan daha kısa olurlar. Başlama ve bitiş formelleri yoktur. Hayvanlar çoğunlukla kendi özelliklerini yitirmiş, kılık değiştirmişlerdir.

1. Genellikle hayvan masallarında kalıplaşmış ifadeler olarak adlandırabileceğimiz formel unsurlara rastlanmaz.

2. Olaylar, şahıslarla hayvanlar arasında geçer, bazen de kahramanların tamamı hayvan olabilir.

3. Masal metinleri birden fazla olay üzerine kurulmuştur.

4. Genellikle olağanüstü kahramanlar (dev, cadı, cin vb.) yoktur.

5. Olaylarda bir bütünlük söz konusudur.

6. Bu tür masal metinleri genellikle kısadır.

7. Gerçekle ilgileri yok denecek kadar azdır.

8. Hem nazım hem nesir biçiminde olurlar.

⁷ *Türkçe Sözlük*, Ankara 1988, s.755.

⁸ *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*, (4), İstanbul 1981, s.184.

⁹ Boratav, a.g.e. s.84.

Hayvan masalları aracılığıyla kanaatkârlık, özveri, yardımseverlik, iyi niyet gibi olumlu davranışlar çocuğa kazandırabilir. Özellikle 8-12 yaş grubu çocuklar fabl okumaktan ve dinlemekten büyük zevk alırlar. Kanaatkârlık, tamahkârlık, kıskançlık, paylaşımcılık gibi çocuklar tarafından anlaşılması güç kavramların somut olaylarla anlatılması sebebiyle çok önemli bir eğitim aracı olarak kabul edilmelidir.

İkinci Bölüm

Masalların Tip Numaraları ve Özetleri

Bu bölümde metinler bölümünde verilen 12 Türk, 12 Kore masalının her biri için aşağıdaki yol takip edilmiştir. Masallarla ilgili bilgiler dört madde halinde verilmiştir.

1. Masalın Adı

Bu maddede masalların adları kaynak eserlerin adlandığı şekilde verilmiştir.

2. Masalın AaTh ve EB kataloglarındaki tip numaraları

Bu maddede ise Türk ve Kore masallarının Arne-Thompson¹⁰ ve Eberhard-Boratav¹¹ tip kataloglarındaki yerleri tespit edilmiş ve numaraları verilmiştir. Özellikle AaTh kataloguna dâhil olup olmamasına özen gösterilmiştir.

3. Masalın alındığı kaynak ve sayfa numarası

Bu maddede masalın alındığı kaynak sayfa numarasıyla birlikte belirtilmiştir.

4. Masalın özeti

Bu maddede metinler bölümünde yer alan masalların numaralandırılmış olarak özetleri verilmiştir.

¹⁰ Antti Arne-Stith Thompson, *The Types of The Folktale*, Helsinki 1964. (Bu katalog (AaTh) kısaltmasıyla kullanılmıştır.)

¹¹ Wolfram Eberhard-Pertev Naili Boratav, *Typen Turkischer Volksmarchen*, Wiesbaden 1953. (Bu eser (EB) kısaltmasıyla kullanılmıştır.)

2.1. Türk Masalları

2.1.1. Birinci Masal: Ayı ile Tilki

1. Ayı ile Tilki
2. AaTh: 41, EB: 1
3. *Hayvan Masalları*¹², s.35-36.
4. Masalın özeti:
 1. Bir tilki ile bir ayı arkadaş olurlar.
 2. Tilki, karnı acıkan ayıyı tavuk kümesine götürür.
 3. Tilki burnuna iki tavuk sokar ve dışarı çıkar, tavuk sahibi de gelir, ayıyı döver.
 4. Dayaktan bitap düşen ayı tilkinin yanına gelir ve öfkesinden onu yemek ister.
 5. Kurnaz tilki, ayıyı bu defa üzüm bağına götürür ve tilki aynı hileyi burada da yapar. Ayı bu kez de bağ sahibinden dayak yer.
 6. Ayı yeter artık der ve bu kez kesin tilkiyi yemeye karar verir.
 7. Fakat tilki kurnazlıkla bu defa ayıyı değirmene götürür.
 8. Ayı burada da değirmen sahibinden dayak yer.
 9. Tilki bu kez de ayıya kum yedirir ve kayadan atlaması için ikna eder.
 10. Ayının karnı kumla dolu olduğu için kayadan atlar atlamaz patlayarak ölür.

2.1.2. İkinci Masal: Ayı ile Tilki

1. Ayı ile Tilki
2. AaTh: 15, EB: 6
3. *Taşeli Masalları*¹³, s.63.
4. Masalın özeti:
 1. Tilki yolculuk esnasında çeşitli hayvanlarla arkadaş olur fakat tilkinin kötü niyetini anlayan hayvanlar birer hile ile teker teker kaçarlar, sonunda da ayı ile tilki yolda baş başa kalır.
 2. Ayı ile tilki yolda buldukları topal keçinin etini yerler, buldukları arının balını da derisine doldururlar.

¹² Ali Berat Alptekin, *Hayvan Masalları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2005.

¹³ Ali Berat Alptekin, *Taşeli Masalları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2002.

3. Tilki çeşitli yalanlar söyleyerek derideki balı yer ve doğan çocuklara “Başlamacık”, “Ortalamacık” ve “Küllemecek” adlarını koyduğunu ayıya bildirir.
4. Ayı ile tilki bal yemeye gittiklerinde deride kül basılı olduğunu görürler.
5. Ayı ile tilki balın kimin yediğini belirleyebilmek için altlarına birer çanak korlar fakat ahmak ayı uyurken tilki çanakları değiştirir.
6. Bunun üzerine ayı ile tilki bir mağaranın içerisinde kavgaya başlarlar. Ayının elinde sırık, tilkinin elinde ise balyoz olduğu için tilki bu kavgayı kazanır.
7. Boşluktaki kavgayı da tilki kurnazlığıyla başarır.
8. Dayak yiyen ayı yatarken tilki bir ciğerle ayının yanına gelir.
9. Ayı, ciğerinin çıkarılması için tilkinin eline bir top kendir ve bir balta verir. Tilki de balta ile ayıyı keser.

2.1.3. Üçüncü Masal: Tilki ile Ayı

1. Tilki ile Ayı
2. AaTh: 64, EB: 3
3. *Yörükler ve Köylerinde Hikâyeler-Masallar*¹⁴, s.81-82.
4. Masalın özeti:
 1. Tilki, kapanın içindeki ciğeri yemek ister.
 2. Tilki, oruç tuttuğunu söyleyerek ayıyı tuzağın içine girmeye ikna eder. Böylece tilki ciğere sahip olur.
 3. Ayı, kuyruksuz tilkiden intikam almak ister.
 4. Tilki, öteki tilkileri toplar ve onlara bir ağaçtan armut atar.
 5. Tilkiler armutları yiyip bitirmesinler diye tilki, onların kuyruklarını ağaca bağlar.
 6. Tilki, bağ sahibinin geldiğini söyleyerek ağaçtan atlayıp kaçar. Öteki tilkiler korkuyla kaçmak isterken kuyruklarını kopartırlar.

2.1.4. Dördüncü Masal: Kurnaz Kaplumbağa

1. Kurnaz Kaplumbağa
2. AaTh: 275, EB: 4
3. *Taşeli Masalları*, s.63
4. Masalın özeti:

¹⁴ Yusuf Ziya Demircioğlu, *Yörükler ve Köylerinde Hikâyeler-Masallar*, İstanbul 1934.

1. Tilki, kaplumbağa ve yengeç birlikte tarlaya ekin ekerler.
2. Tilki hasat zamanı tembellik ederek işten kaçar.
3. Hasat zamanı en hızlı koşan hayvanın, tahılın tamamını alacağını tilki diğer hayvanlara bildirir.
4. Kaplumbağa kardeşini önceden samanın içerisine sakladığı için imtihanı birinci olarak bitirir. Yengeç de tilkinin kuyruğuna tutunarak imtihanın ikincisi olur.

2.1.5. Beşinci Masal: Tavasyon

1. Tavasyon
2. AaTh: -, EB: -
3. *Taşeli Masalları*, s.64
4. Masalın özeti:
 1. Üç yavru annesi olan çakal, günün birinde bir dükkâna girer ve oradan sevdiği yiyecekleri yer.
 2. Bu durumu öğrenen dükkân sahibi, dükkânına gizlenir.
 3. Çakal tekrar dükkâna geldiğinde orada bekçi olduğunu anlar ve yakınında bulunan bir boyacı dükkânına girer.
 4. Çakal orada bulunan boya küplerine girince, kendi aksini bir gölde görür ve kendinin hayvanların padişahı olduğunu zanneder.
 5. Kaplanı da kandıran çakala bütün hayvanlar aylarca hizmet ederler.
 6. Çakalın boyası geçince, hayvanın kimliği ortaya çıkar.
 7. Bu durumu anlayan kaplan çakalı öldürür.

2.1.6. Altıncı Masal: Tilkinin Hilesi

1. Tilkinin Hilesi
2. AaTh: 2, 33, EB: 5
3. *Türk Dünyası Coğrafyasında Tespit Edilmiş Hayvan Masalları Üzerine Bir İnceleme*¹⁵, s.126
4. Masalın özeti:
 1. Aç bir tilki yolda horoza rastlar.
 2. Tilki ziyarete gittiğini söyler, buna aldanan horoz da ona uyar.
 3. Yolda kargayı da yanına alan bu iki arkadaş bir akşam dağda yatarlar, tilki de hile ile iki hayvanı yer.

¹⁵ Nedim Bakırcı, *Türk Dünyası Coğrafyasında Tespit Edilmiş Hayvan Masalları Üzerine Bir İnceleme*, Konya 2004, Danışman: Prof. Dr. Saim Sakaoglu.

4. Sabahleyin yola çıkan tilki bir gelin alayına rastlar, ölü numarası yapan tilkiyi düğün sahipleri, gelinin tergisine alırlar.
5. Tilki, gelini korkutarak üzerindeki ziynet eşyalarını alıp kaçar.
6. Yolda bir kurda rastlayan tilki, ona altınları aldığı yeri söyler.
7. Kurt da kuyruğunu “Karaman” gölünde ıslatır, kuyruğu donan kurt oduncuların elinden canını zor kurtarır.
8. Ormanda tekrar tilkiye rastlayan kurt ne yaptığını sorunca, o da çarık diktiğini söyler.
9. Tilkidenden çarık dikmeyi de öğrenen kurt tekrar oyuna geldiğini anlar.
10. Tilkidenden sepet örmesini öğrenmek isteyen kurt, tilkinin ördüğü sepetin içerisine girer.
11. Tilki sepeti bal diye çobana satar.
12. Çoban, sepetin içinde kurdu görünce onu balta ile öldürür.

2.1.7. Yedinci Masal: Sepet Ören Tilki

1. Sepet Ören Tilki
2. AaTh: -, EB: -
3. *Mahmutgazi Köyünde Halk Edebiyatı (Menkabe, Hikâye, Masal, Fıkra)*¹⁶, s.207
4. Masalın özeti:
 1. Tilki, tepenin başına oturmuş sepet örer.
 2. Yanına gelen canavar “Bana da öğretsene örmesini!” der.
 3. Tilki, canavara “Sen bunun içine bir bakalım.” der.
 4. Canavar sepetin içine girdikten sonra, tilki ağzını örüp kapatır. Ardından tepeden aşağı yuvarlar.

2.1.8. Sekizinci Masal: Aslan, Tilki ve Geyik

1. Aslan, Tilki ve Geyik
2. AaTh: 50 B, EB: -
3. *Hayvan Masalları*, s.67-68.
4. Masalın özeti:
 1. Ormanlar kralı aslan, yaşlandığı için avını avlayıp karnını doyuramaz ve tilkiyi çağırıp kendisine yiyecek bir şey getirmesini ister.

¹⁶ Mehmet Tuğrul, *Mahmutgazi Köyünde Halk Edebiyatı*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1969.

2. Tilki gider ve bir geyik bulur. Onu ikna edebilmek için bin bir çeşit yalan söyler.
3. Tilkinin sözlerine inanan geyik aslanın mağarasına girer girmez aslanın saldırısına uğrar ve bir şekilde onun elinden kurtulur.
4. Tilki kurnazlığı sayesinde ne yapıp edip geyiği tekrar aldatıp mağaraya getirir.
5. Aslan bu kez hata yapmaz ve geyiği parçalayıp yemeye başlar.
6. Tilki aslanın dalgınlığından faydalanarak geyiğin beynini yer.
7. Karnı tıka basa dolan aslan tilkiye “Hani geyiğin beyni?” diye sorar.
9. Tilki de “Eğer beyni olsaydı, ben onu iki kere kandırıp buraya getirebilir miydim?” der.

2.1.9. Dokuzuncu Masal: Kurbağa ile Akrep

1. Kurbağa ile Akrep
2. AaTh: -, EB: -
3. *Hayvan Masalları*, s.115
4. Masalın özeti:
 1. Bir yaz günü akrabalarını görmek isteyen akrep, ırmağın kenarına gelince orda bulunan kurbağadan kendisini karşı tarafa geçirmesini ister.
 2. Kurbağa, akrebi karşıya geçirmek için sırtına binmesini söyler.
 3. Suya girince akrep, kurbağayı sokar.
 4. Kurbağa buna karşılık yavaş yavaş suyun derinliklerine dalmaya başlar.
 5. Akrep yüzme bilmediğini söyleyerek yaşamak için kurbağaya yalvarır.
 6. Kurbağa da “O zaman sen iğneni batırma ben de seni suya batırmayayım.” der.
 7. İkili böylelikle anlaşmaya varır.

2.1.10. Onuncu Masal: Tilkinin Şahitliği

1. Tilkinin Şahitliği
2. AaTh: -, EB: -
3. *Gümüşhane ve Bayburt Masalları*¹⁷, s.82.
4. Masalın özeti:

¹⁷ Saim Sakaoğlu, *Gümüşhane ve Bayburt Masalları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2002.

1. Yaylaya göç sırasında üç aciz hayvan, koyun, eşek ve köpek geride kalır.
2. Karınlarını doyuracak iyi bir yer bulurlar.
3. Bir kurt, eşekle koyuna, oraların sahibi olduğu için kendilerini yiyeceğini söyler.
4. Kurt kendisinden istenen şahit diye tilkiyi getirir.
5. Köpeğin akli ile hazırladıkları tuzağa kurdu düşürüp öldürürler, tilki de zor kaçar.

2.1.11. On birinci Masal: Karga ile Tilki

1. Karga ile Tilki
2. AaTh: 60, EB: -
3. *Türk Dünyası Coğrafyasında Tespit Edilmiş Hayvan Masalları Üzerine Bir İnceleme*, s.144
4. Masalın özeti:
 1. Karga ile tilki dost olurlar.
 2. Tilki kargayı yemeğe davet eder ve kargayı aldatır.
 3. Karga da tilkiyi yemeğe davet eder ve o da tilkiyi aldatır.
 4. Tilki karganın davranışından dolayı öç almak ister ve kargaya tilki oyunu öğretmek için çöle davet eder.
 5. Tilki kargadan kuyruğunu tutmasını ister, kuyruğunu dikenlere vurarak karganın kanatlarının kırılmasına sebep olur.
 6. Karganın yaraları iyileşince o da tilkiyi çöle davet ederek karga oyunu öğretmek ister.
 7. Tilkiyi sırtına bindiren karga, gökyüzüne yükselir ve tilkiyi gökyüzünden aşağı bırakarak tilkinin ölümüne sebep olur.

2.1.12. On ikinci Masal: Tilki ile Yılan

1. Tilki ile Yılan
2. AaTh: 133, EB: -
3. *Türk Masalları ve Hikâyeleri*¹⁸, s.92-93.
4. Masalın özeti:
 1. Vaktiyle bir tilki ve bir yılan arkadaş olurlar.
 2. Bir gün bunlar yolda giderlerken bir dereye rast gelirler.
 3. Yüzme bilmeyen yılan, dereden karşıya geçerken tilkinin boynuna sarılır.

¹⁸ Fatih M. Durmuş, *Türk Masalları ve Hikâyeleri*, Pan Yayıncılık, İstanbul 2013.

4. Derenin ortasına geldiklerinde yılan, tilkinin boynunu sıkmaya başlar.
5. Tilki yılanı; “Aman yılan kardeş, ne yapıyorsun? Beni boğacaksın!...” der.
6. Tilkinin sözlerine aldırmayan yılan sıkmaya devam eder.
7. Bu kez tilki: “Yılan kardeş, bak sana çok önemli bir sır vereceğim, uzat kulağını da dinle.” der.
8. Tam yılanınbaşı tilkinin ağzı hizasına erişince, tilki dişlerini batırır ve yılanın canı çıkar.
9. Tilki karşı kıyıda yılanı dümdüz uzatır ve: “Eğer sen dosdoğru arkadaşlık etseydin bu tarafa sapasağlam geçecektin, eğri büğrü arkadaşlığın da sonu işte böyle olur!...” demiş ve yılanı orada bırakıp yoluna gitmiş.

2.2. Kore Masalları¹⁹

2.2.1. Birinci Masal: İyilikbilmez Kaplan

1. 은혜를 모르는 호랑이
2. AaTh: 155, EB: 15
3. *İyilikbilmez Kaplan Masalı*²⁰, s.88
4. Masalın özeti:
 1. Tuzağa düşen kaplan, kendisini kurtaran oduncuyu yemeye kalkar.
 2. Oduncu ile kaplan kimin haklı olduğunun kararına varamaz.
 3. Hakemlik yapması için ineğe giderler.
 4. İnek, insanların sürekli hayvanları kullandıklarından dem vurarak kaplanın haklı olduğunu söyler.
 5. Bu kez çam ağacından hakemlik yapmasını isterler.
 6. Çam ağacı da insanların sürekli ağaçları kestiklerini söyleyerek, kaplanı haklı bulur.
 7. Son olarak oradan geçen tilkiden hakemlik talep ederler.
 8. Tilki olayın nasıl vuku bulduğunu tam olarak kestiremediğini, oduncu ve kaplandan olayı tekrar canlandırmalarını ister.

¹⁹ Koreceden Türkçeye çevrilirken masalların kaynak eserdeki başlığına ve metnin içeriğine sadık kalmaya, mümkün olduğunca dikkat edilmiştir. Ancak bazı masalarda anlaşılabilirlik açısından çeviride değişiklikler yapılmıştır.

²⁰ Kim Yo-sob(김요섭), *İyilik Bilmez Kaplan Masalı (은혜를 모르는 호랑이)*, Deygo Publishing (대교출판), Seoul 2001.

9. Kaplan tekrar tuzağa girer.
10. Tilki de, oduncuya hemen oradan uzaklaşmasını söyler.

2.2.2. İkinci Masal: Ölü Taklidi Yapan Tavşan

1. 죽은 체하는 토끼
2. AaTh: 33, EB: -
3. *Aesop's Fables*²¹, s.48
4. Masalın özeti:
 1. Tavşan, ormanda dolaşırken bir kartala yakalanır.
 2. Kartal yanlışlıkla, yakaladığı tavşanı yiyemeden bir adaya düşürür.
 3. Tavşan adadan kurtulmak için yengeçleri kullanarak sırtına biner ve karaya çıkar.
 4. Karaya çıktıktan bir süre sonra bu kez de avcının kurduğu tuzağa yakalanır.
 5. Avcı gelmeden tuzaktan kurtulmaya çalışır ancak başaramaz.
 6. Bu kez de sivrisinekleri kurnazlıkla kandırarak onlardan kendi üzerine yumurta bırakmalarını ister.
 7. Avcı gelince de ölü taklidi yapar.
 8. Tavşanın üzerinde sinek yumurtalarını gören avcı onun çürüdüğünü düşünerek tuzaktan çıkarıp atar.
 9. Tavşan hemen ayağa kalkıp koşarak uzaklaşır.

2.2.3. Üçüncü Masal: Tilki ile Karga

1. 여우와 까마귀
2. AaTh: 57, EB: -
3. *Kore Ulusal Kültür Ansiklopedisi*²², s.721
4. Masalın özeti:
 1. Karga bulduğu et parçasını yemek için ağacın dalına konar.
 2. Tam o sırada oradan bir tilki geçmektedir.
 3. Tilki, karganın ağzındaki et parçasını gözüne kestirir.

²¹ Song Kyung-von (송경원), *Aesop's Fables (아솩우화전집)*, Hanlyonmot (하늘연못), Seul 2011.

²² Kore Kültür Araştırmaları Merkezi (한국정신문화연구원), *Kore Ulusal Kültür Ansiklopedisi (한국 민족 문화대백과사전)*, 1991.

4. Ağızdaki et parçasını düşürmesi için, kurnazlık yaparak karganın bu dünyadaki en güzel sese sahip olan hayvan olduğunu söyler.
5. Tilkinin bu sözüne inanan karga, bir şarkı söylemek için ağzını açar açmaz eti düşürür.
6. Tilki amacına ulaşarak et parçasını mideye indirip, hemen oradan uzaklaşır.

2.2.4. Dördüncü Masal: Güneşe ve Aya Dönüşen Kardeşler

1. 해와 달이 된 오누이
2. AaTh: 123, EB: -
3. *Bilinmesi Gereken 100 Masal C.1*²³, s.94-97
4. Masalın özeti:
 1. Eskiden dul bir anne, iki erkek bir kız çocuğu ile mutlu mesut yaşamış.
 2. Anne bir gün tepenin ardındaki zengin birinin evine temizlik yapmaya gitmiş. Çocuklarına evde uslu durmalarını, her kim gelirse gelsin kapıyı açmamalarını tembihlemiş.
 3. Tüm gün çalışan anne, oldukça bitkin bir vaziyette eve dönerken karşısına birden kaplan çıkmış.
 4. Kaplan, “Güzel kokular geliyor sepetten, ne var onun içinde?” diye sormuş.
 5. Anne, “Çocuklarım için pirinç lokumu²⁴ var.” diye cevap vermiş.
 6. Kaplan, “Eğer bana bir tane pirinç lokumu verirsen seni serbest bırakırım.” deyince anne çaresiz vermiş. Bunu sepetin tamamı bitene kadar tekrarlamış.
 7. Yine gözü doymayan kaplan anneyi de yemiş. Ardından annenin kıyafetlerini giyerek çocukları yemeye gitmiş.
 8. Evi bulan kaplan, kapıyı çalıp, “Çocuklar anneniz geldi, kapıyı açın!” diye annenin sesini taklit etmiş.
 9. Kaplanın sesinden şüphelenen abi, kapıyı açmakta dirense de kardeşlerinin ısrarına dayanamayıp açmış.

²³ Sio Jiongo (서정오), *Bilinmesi Gereken 100 Masal C.1 (우리가 정말 알아야 할 옛이야기 백가지 1)*, Hyeonamsa (현암사), Seoul 2006.

²⁴ Pirinç lokumu (떡- Ddiok): Pirinç unu, su ve şeker karışımından yapılan, Kore’ye özgü bir tür yiyecek.

10. İçeri giren kaplan en küçük kardeşi bir çırpıda yemiş. En büyük kardeş, kız kardeş hemen arka kapıdan çıkıp ağaca tırmanmışlar.
11. Kaplan, küçük kardeşin saflığından yararlanarak ağacın tepesine nasıl ulaşacağını öğrenmiş.
12. Tanrıya dua eden kardeşler, bir halat sayesinde göğe yükselerek, erkek kardeş aya, kız kardeş ise güneşe dönüşmüş.
13. Aynı duayı kaplan da edince, onun için de gökten bir halat inmiş. Ancak yukarı tırmanırken halat kopmuş ve düşüp ölmüş.

2.2.5. Beşinci Masal: Tavşan ile Kaplumbağa

1. 토끼와 자라
2. AaTh: 91, EB: -
3. *Kore Masalları 1*²⁵, s.152
4. Masalın özeti:
 1. Eskiden Doğu denizinde yaşlı bir ejderha kral yaşar.
 2. Kral, doktor kaplumbağanın önerdiği türlü tedavi yöntemlerini denemesine rağmen iyileşmez.
 3. Başka bir doktor kralın hastalığının tek çaresinin karada yaşayan tavşan karaciğeri olduğunu söyler.
 4. Kral, hemen vezirlerinden karaya çıkabilecek birini bulup hastalığının ilacı tavşan karaciğeri getirmesini ister.
 5. Vezirler telaşla karaya çıkabilecek birini ararlar.
 6. Doktor kaplumbağa, bu zorlu görevi yerine getirebileceğini söyler.
 7. Fakat kaplumbağa daha önce hiç tavşan görmediği için, onu nasıl bulacağını bilemez.
 8. Bunun üzerine saray ressamı kaplumbağaya bir tavşan resmi çizer.
 9. Kaplumbağa elinde resimle karaya çıkıp, tavşanı aramaya koyulur.
 10. Karadaki yolculuğu esnasında tilki, geyik gibi türlü hayvanlarla karşılaşır ancak tavşanı bulamaz.
 11. Nihayetinde, tavşanı görür ve hemen yanına giderek, bir şekilde kandırıp birlikte denizdeki ejderha krallığına gitmeye ikna eder.

²⁵ İ Hyo Siong (이효성), *Kore Masalları 1* (*한국전래동화 1*), Yearimdang Publishing(예림당), Seoul 2.b. 1995.

12. Saraya gelince kralın karşısında işin aslını öğrenen tavşan, ölüm korkusuyla bir kurnazlık düşünür.

13. Yanındaki kaplumbağaya dönerek “Benim karaciğeri kralın hastalığını iyileştirmek için kullanacağınızı neden en başında söylemedin. Böyle olacağını bilseydim yanımda getirirdim. Karaciğeri çok değerli olduğundan sürekli yanımda taşımaktan korkuyorum. Ağzımdan kusarak çıkarıp mağarama sakladım. Bu yüzden benim gözlerim şuan kırmızı.” der.

14. Tavşanın bu yalanına inanan kaplumbağa, birlikte karaya tekrar çıkmaya karar verir.

15. Karaya adımını atan tavşan, kaplumbağaya dönerek, “Aptal kaplumbağa, hayvanlar hiç karaciğeri olmadan yaşayabilir mi?” diye alay ederek hızla uzaklaşır.

2.2.6. Altıncı Masal: Aslan ile Tilki

1. 사자와 여우
2. AaTh: 50, EB: -
3. *Ders Kitabı-Masallar*²⁶, s.136
4. Masalın özeti:
 1. Yaşlılıktan artık eskisi gibi av yakalayamayan aslan, mağarasında hasta numarası yapar.
 2. Bu sayede aslan, mağarasında kendisini ziyarete gelen hayvanları bir bir yer.
 3. Aslanın hasta olduğunu duyan tilki de, aslanı ziyaret etmek ister.
 4. Aslanın mağarasının kapısına gelen tilki, içeri girmekte tereddüt eder.
 5. Aslan, tilkiye neden içeri girmediğini sorar.
 6. Tilki, “Mağaraya doğru giren çok fazla ayak izi var ama bir tane bile geri çıkan iz yok.” der.
 7. Uyanık tilki bu sayede aslana yem olmaktan kurtulur.

2.2.7. Yedinci Masal: Tavşan ile Kaplan

1. 토끼와 호랑이
2. AaTh: 2, EB: -
3. *Dünya Masalları Külliyatı- Kore Nüshası*²⁷, s.316-317

²⁶ İ Sang Gyo(이상교), *Ders Kitabı-Masallar(교과서 전래 동화)*, Izzlebooks (아이즐), Seul 2014.

4. Masalın özeti:
 1. Bir tavşan kaplan tarafından yakalanır.
 2. Tavşan, kaplandan kendisini hemen yememesini, balık tutmasını öğreteceğini söyleyerek onu kandırır.
 3. Tavşanın teklifi karşısında tereddüt eden kaplan nihayetinde ikna olur.
 4. Tavşan kaplanı bir nehir kenarına götürür ve kaplanın kuyruğunu suya sokup beklemesini, balıkların kuyruğuna yapışacağını söyler.
 5. Bir süre sonra kaplanın kuyruğu nehir suyunda donar ve kımıldayamaz hale gelir.
 6. Kaplanın hareket edememesini fırsat bilen tavşan hemen oradan uzaklaşır.

2.2.8. Sekizinci Masal: Dans Eden Kaplan

1. 춤추는 호랑이
2. AaTh: 121, EB: -
3. *Masallar Antolojisi*²⁸, s.74.
4. Masalın özeti:
 1. Bir gün bir oduncu ağaç kesmek için ormana gider ve burada kaplanla karşılaşır.
 2. Oduncu can korkusuyla bir ağaca tırmanır, kaplanın uzaklaşmasını bekler.
 3. Ağaca tırmanamayan kaplan, arkadaşlarını toplar ve hep birlikte bir kule yaparlar.
 4. Oduncu artık ölümünün kesin olduğunu anlar, son bir kez kavalını çalmak ister.
 5. Oduncunun kaval sesiyle neşelenen kulenin en altındaki kaplan, dans etmeye başlar.
 6. En alttaki kaplanın dengeyi bozmasıyla, üstteki tüm kaplanlar yere düşüp yaralanırlar.
 7. Fırsattan istifade eden oduncu hemen ağaçtan inip uzaklaşır.

2.2.9. Dokuzuncu Masal: Yengeç ile Maymun

²⁷ Şin Dong Hın(신동흔), *Dünya Masalları Külliyyatı-Kore Nüshası (세계민담전집-한국편)*, Golden Bough(황금가지), Seoul 2009.

²⁸ İm Stok Ce (임석재), *Masallar Antolojisi (옛날이야기선집 1)*, Gyohaksa Publishing (교학사), 1975.

1. 계와 원숭이
2. AaTh: 9, EB: -
3. *Dünya Masalları Külliyyatı-Kore Nüshası*, s.324-325
4. Masalın özeti:
 1. Yengeç, maymunun teklifiyle kendi pirinç lokumunu maymuna verir.
 2. Maymun ise yengece hurma çekirdeğini verir.
 3. Maymun yiyecekleri alır almaz açgözlülük ederek, yüksek bir ağaca çıkar.
 4. Üstelik ağaçtan yengece şöyle seslenir. “Aptal yengeç, hurma çekirdeğini şimdi diksen bile kim bilir ne zamana meyve verir? En az 5-6 yıl geçmesi gerek.”
 5. Maymunun bu hareketi karşısında çok sinirlenen yengeç hiçbir şey olmamış gibi, “pirinç lokumlarını çürük dallara serersen daha bir lezzetli olur” diye mırıldanır.
 6. Bunu duyan maymun, yengecin bu konuda daha bilgili olduğunu düşünerek, yengecin dediğini yapar ve çürük bir dala tüm lokumları serer.
 7. Lokumların ağırlığına dayanamayan çürük dal kırılır ve lokumların hepsi yere düşer.
 8. Yere düşen lokumların hepsini toplayan yengeç hemen taşların arasına girer.
 9. Maymun, yengeçten af dileyip dışarı çıkmasını istese de başarılı olamaz.
 10. Yengecin lokumları almasına dayanamayan maymun öfkesinden deliye döner ve yengecin bulunduğu taşların arasına poposunu tıkayıp içeri doğru yellenir.
 11. Bunun üzerine yengeç maymunun poposunu kancalarıyla sıkıştırır.
 12. Bu kavga yüzünden maymunun poposunun tüysüz, yengecin kancalarının tüylü olduğuna inanılır.

2.2.10. Onuncu Masal: Kaplan ile Tavşan

1. 호랑이와 토끼
2. AaTh: 122, EB: -
3. *Dünya Masalları Külliyyatı- Kore Nüshası*, s.317-319
4. Masalın özeti:

1. Bir gün bir tavşan kaplan tarafından yakalanır.
2. Tavşan kaplana yem olma korkusuyla bir kurnazlık düşünür.
3. Tavşan, kendisini yememesi karşılığında kaplana serçe sürüsü ikram edeceğine dair söz verir.
4. Tavşan, kaplandan çalılıkların arasına gizlenerek gözlerini kapatmasını ister.
5. Ardından tavşan, çalılıkları атаşe verip kaçır.
6. Çalılıkların yanma sesini, serçelerin kanat sesi zanneden kaplan kımıldamadan beklemeye devam edince derisi tamamen yanmış bir halde kaçıp canını zor kurtarmış.

2.2.11. On birinci Masal: Kerevit ile Solucan

1. 가재와 지렁이
2. AaTh: 234, EB: -
3. *Korean Folktales*²⁹, s.2-3
4. Masalın özeti:
 1. Çok eskiden kerevit ile solucan arkadaş olurlar.
 2. Kerevit, gözleri olmadığı için solucanı çok kıskanır.
 3. Solucan da, kerevitinki gibi ipek kurdelesine olmamasına çok içerler.
 4. İki arkadaş sahip olduklarını değiş tokuş yapmaya karar verirler.
 5. Solucan gözlerini çıkarır kerevite verir.
 6. Kerevit de ipek kurdelesini çıkarıp, solucana verir.
 7. Gözünün kıymetini anlayan solucan, pişman olup kerevitten gözlerini geri vermesini ister.
 8. Kerevit ise artık görebiliyor olmanın sevinciyle, solucanın teklifini reddeder.

2.2.12. On ikinci Masal: Maymunun Hakemliği

1. 원숭이의 재판
2. AaTh: -, EB: -
3. *Kore Masal Araştırmaları*³⁰, s.102.
4. Masalın özeti:

²⁹ Cho Hee-woong, *Korean Folktales*, (Çev. Yoo Hye-kyung), Jimoondang Publishing Company, Seoul 2001.

³⁰ Son Dong'in(손동인), *Kore Masalları Araştırmaları(한국전래동화 연구)*, Ilcogak (일조각), Seoul 1983.

1. Bir kurt ve bir tilki yiyecek ararlarken yolda et parçası bulurlar.
2. Her ikisi et parçasını kendisinin bulduğunu iddia ederek kavgaya tutuşurlar.
3. Zeki maymuna giderek hakemlik yapmasını isterler.
4. Maymun et parçasını adil bir şekilde paylaşır diyerek yarıdan ikiye böler.
5. Ancak parçanın biri büyük, biri küçük kalır.
6. Böyle olmadı diyerek büyük parçayı küçüğe eşitlemek için bir kısmını kendi yer.
7. Yine parçaların tam birbirine eşit olmadığını görünce bunu bir kaç kez tekrar eder.
8. Nihayetinde et parçasının tamamını maymun yer.

Üçüncü Bölüm

Türk ve Kore Hayvan Masallarının İncelenmesi ve Karşılaştırılması

3.1. Masalların İncelenmesi

3.1.1. Temalar

Hayvan masalları, dinleyiciye, okuyucuya muhakkak bir ders vermeyi ya da bir şeyler iletmeyi amaçlar. Temel ahlaki değerlerin veya öğretici unsurların dile getirildiği hayvan masalları, bazen tek bir tema üzerine kurulurken, bazen de iki veya daha fazla temaya sahiptir.

Türk Hayvan Masallarında Temalar

Tilkinin dostluğuna güven olmaz. Tilki kurnazlığı sayesinde hayatta kalır, ayı aptallığı yüzünden canından olur. Önemli olan cüsse değil, akıldır. Akıllılar daima kazanır. Kurnazlar bir şekilde kendini kurtarır. Aptallar sürekli zarar görür, dayak yer ya da aç kalır. Birine bir kötülük yaparken, onun kendisinden intikam alacağını düşünmesi gerekir. (T1).

Akıl yaşta değil baştadır. Aptallığın sonu ölümdür. Can çıkmayınca huy çıkmaz. Yaptığı hatadan ders almayanın sonu felakettir. Bazen sahtekârlar ve kurnazlar da mutlu sona ulaşabilir. Aklını kullanmadan hareket edenler bunun bedelini ağır bir şekilde ödeyebilir. Ayının akılsızca hareket etmesi ve nihayetinde canından olması, akıllıca hareket etmenin önemini göstermektedir. (T2).

Kurnazlık tilkinin tabiatında vardır. Ama her tilki de kurnaz olur denemez. Akıllı olan tehlikeyi önceden sezebilir, önleyebilir. Tilkinin aklını

kullanarak en zor durumlara bile çözüm bulması, akli kullanabilmenin önemini göstermektedir. (T3).

Kibirli olmak her zaman kötülük getirir. Hiç tahmin etmediniz sizi yenebilir. Tilki gibi hızlı bir hayvan kendi gücüne güvenip, gerekli dikkati göstermezse, kendinden çok güçsüzlere yenilebilir. Öte yandan zekâsını kullanan güçsüz, kendisinden çok güçlü olanın önüne geçebilir. (T4).

Çakalın oyunu ortaya çıkınca canından olur. Hile ve düzen felaket getirebilir. (T5). Arkadaş seçimi önemlidir. Her önüne gelenle arkadaşlık edilmemesi gerekir. Tilkiden dost olmaz, tilkiyle dost olanın sonu ölümdür. Tilki kendi faydasına olmayan bir işi yapmaya yanaşmaz. Tilki, diğer hayvanları kendi çıkarı için kullanmaktan çekinmez. (T6), (T7).

Hatasından ders almayan cezasını çeker. Tehlikeyi göz ardı edip hatasını tekrar eden geyik nihayetinde aslana yem olmaktan kurtulamaz. Tilki, imkânsız görülen durumlarda bile kurnazlığını kullanarak kendine pay çıkarabilir. (T8).

Kötülerin, huylarını terk etmeleri çok zordur. Kısa süreliğine iyi gibi görünseler de zamanla bu kötü karakterleri gün yüzüne çıkar. Her canlının kendine özgü karakteri olduğu gibi sokmak akrebin tabiatındandır. Akrep, kendisine iyilik yapanı bile zehirlemekten çekinmez. Zor durumda akıllı hareket etmek hayat kurtarabilir. (T9).

Her varlığın kendine göre bir gücü, önemi vardır. Karnlarını doyuran hayvanlar eski güçlerini kazanabilirler. Birlikten kuvvet doğar. Güçsüz görünen birkaç hayvan birlik olursa, güçlü olanı alt edebilir. (T10).

Kurnaz tilki avcıyken av olur. Her hayvanın düşmanını yenebilecek bir özelliği vardır. Bazen karşıdakini küçümsemenin bedeli çok ağır olabilir. Birisinin yaptığı hataya aynısıyla karşılık vermek, hata yapanın hatasını anlayıp pişman olmasına sebep olabilir. (T11).

Kötüler, iyi gibi görünseler de zamanla içlerinde saklı olan kötü duygularını açığa vururlar. Huyulu huyundan vazgeçmez. Kötülük düşünenler kötülük bulurlar. Hayatta iyilik yapanlar bazen kötülük bulabilirler. Akıllı davranma ve soğukkanlılıkla tehlikeli bir düşmandan bile kurtulmak mümkündür. İyilikbilmez yılan, kendi sonunu kendi hazırlar. Eğri büğrü dostluğun sonu acıdır. Yapılan iyilik takdir edilmeyip nankörce davranılırsa sonuç felaket olur. (T12).

Kore Hayvan Masallarında Temalar

Yapılan iyiliğe kötülükle karşılık vermemek gerekir. Nankörlük, vefasızlık eden eninde sonunda pişman olur. İyiler, yaptıkları iyilikler

neticesinde daima iyilik bulurlar. Kötülük cezasız kalmaz, kötülük yapanlar kötü sondan kaçamazlar. (K1).

Önemli olan güç kuvvet değil, zekâdır. Bazen güçsüz ama akıllı olanlar kazanır. Tavşan, kıvrak zekâsıyla kurtuluşuna giden her yolu deneyebilir. Zekâ, en zor durumlarda hayatta kalmanın en büyük yardımcısıdır. (K2).

Akıllı, kurnaz tilki zekâsıyla aç kalmaktan kurtulur. Övgü dolu sözler bazen çıkar için abartılabilir. Bu sözlerin etkisiyle gururlanıp haddini bilmeyen karga, hava atayım derken aptallığının kurbanı olur, yemeğini tilkiye kaptırır. (K3).

Kaplanın sözüne güvenilmez. Anne sözünü dinlemek gerekir. Büyük sözü dinlememek sorun yaratabilir. Huylu huyundan vazgeçmez. Gücü, otoriteyi elinde bulunduranlar, kendi çıkarları doğrultusunda verdikleri sözden kolaylıkla dönebilirler. Açgözlülüğün sonu pişmanlık olur. Hiçbir zaman umudunu yitirmemek gerekir. En umutsuz anlarda bile bir yardım eli uzanabilir. Çaresiz durumlarda edilen dualar kabul edilebilir. Haksızlık yapanı, aldatanı Tanrı cezalandırır. (K4).

Nedensiz, durduk yere yapılan teklifleri kabul etmeden önce iyi düşünülmelidir. Her canlı kendi alışık olduğu çevrede yaşamalıdır. Alışık olmadığı ortamlarda daha dikkatli olmalıdır. Kendi çıkarları uğruna bir başkasına zarar verilmemelidir. Akıllı davranma ve soğukkanlılıkla çok tehlikeli durumlardan bile kurtulmak mümkündür. (K5).

Hile yapanın hilesini çoğu kimse anlayamayabilir ancak eninde sonunda hilesi meydana çıkar. Akıllı olanlar hayatta kalır. (K6).

Elindekiyle yetinmeyip daha fazlası için açgözlülük edenler, elindekilerden de olabilir. Gücüne güvenip gereken özeni göstermeyen, yiyeceğini kaybedebilir. Akıllı olan zekâsı sayesinde hayatta kalır. (K7).

Kötülük düşünenler kötülük bulurlar. Kötülük düşünen aslan sonunda canından olur. Hiçbir zaman umudunu yitirmemek gerekir. Zor duruma düşüldüğünde bir şekilde kurtuluş yolu açılabilir. (K8).

İyilik edenlerin bu iyiliklerine karşılık nankörlük edilmemesi gerekir. Açgözlülüğün sonu, aç kalmaktır. Yengeç dahi olsa, her hayvanın kendini koruyabilecek özellikleri vardır. (K9).

Kurnaz tavşan masalın sonunda mutlu sona ulaşır. Bazen sahtekârlar ve kurnazlar da mutlu sona ulaşabilir. (K10).

Başkasının sahip olduklarına özenip, kendi elindekinin kıymetini bilmeyen, onu da kaybedebilir. Günlük hayatta hiç önemsenmeyen şeylerin değeri, ancak yitirildiği zaman anlaşılır. Sahip olunanların değeri bilinmezse pişmanlık kaçınılmazdır. (K11).

Aklını kullananlar ayağına gelen fırsatı iyi değerlendirir. Kendi aklına güvenmeyip, başkasından akıl isteyen sonucuna katlanır. Paylaşmayı bilmeyen elindekinden de olabilir. (K12).

3.1.2. Kahramanlar

Her iki toplumun masallarında benzer hayvanlar karşımıza çıkmaktadır. İki ülkenin masallarında özel isimle anılan hiç hayvan yoktur. Bütün hayvanlar cins isimleriyle geçmektedir.

Türk Hayvan Masallarında Kahramanlar

Türk hayvan masallarında insan olarak tavuk sahibi, bağ sahibi, değirmenci (T1), karı-koca (T5), gelin, kaynana, çoban (T6), yolcu (T7), ağa (10) gibi figürlerle karşılaşmaktayız. Diğer bütün hayvanlar cins isimleriyle yer almaktadır. Bu hayvanlar ve masalarda yer alış özellikleri şunlardır:

Akrep: Yüzmesini bilmeyen akrep kurbağadan yardım ister. Kurbağanın sırtına binip sudan karşıya geçerken kurbağayı sokar. Kurbağanın kendisini boğacağını anlayınca da “Kurbağa kardeş şaka yapıyorum. Biz eskiden beri içmelerimizi batırırız.” der. (T9).

Aslan: Aslan masalarda öne çıkan hayvanlardan birisidir. Aslan hayvanların padişahı, kaplan ise onun yardımcısıdır. (T5). Ormanlar kralı aslan ihtiyarlıktan ava çıkamaz olur. Tilkiyi yanına çağırıp geyik yemek istediğini söyler. Tilki bir geyik bulup aslana getirir. İlk seferinde elinden kaçarsa da ikinci seferinde geyiği afiyetle yer bitirir. Tilkiye de geyiğin beynini yemek düşer. (T8).

Ayı: İncelediğimiz masalarda ayı aptal bir hayvan olarak resmedilmiştir. Ayı ile tilki arkadaş olurlar. Birlikte tavuk kümesine, üzüm bağına, değirmene giderler. Her seferinde tilkinin oyununa gelerek, sahiplerden dayak yiyen ayı olur. Masalın sonunda da kayadan atlar ve ölür. (T1). Tilki yolculuk esnasında çeşitli hayvanlarla arkadaş olur fakat tilkinin kötü niyetini anlayan hayvanlar birer hile ile teker teker kaçarlar, sonunda da ayı ile tilki yolda baş başa kalır. Tilkinin türlü yalanlarına inanarak dediğinden çıkmayan ayı, nihayetinde canından olur. (T2). Tilki kapanın içindeki ciğeri yemek ister. Tilki oruç tuttuğunu söyleyerek ayıyı tuzağın içine girmeye ikna eder. Ayı, tilkiden intikamını almak ister ancak bir daha tilkiyi eline geçiremez. (T3).

Canavar (Kurt): Sepet ören tilkiden, bu işin ilmini öğrenmek ister ama tilkinin oyununa gelince yolcular tarafından öldürülür. (T7).

Çakal: Akıllı çakal tilkinin oyununu anlayınca, canını kurtarmak için ortalıktan kaybolur. (T2). Yalancı çakal, hile ile kendini hayvanların padişahı konumuna yükseltir. Ama hilesi ortaya çıkınca kaplan tarafından öldürülür. (T5).

Eşek: Eşek, masalarda iyi bir arkadaştır. Kendisini yemek isteyen kurda karşı köpek ve koyunla birlik olup, onu alt etmişlerdir. (T10).

Geyik: Aslanın kendisinin düşmanı olduğunu bilmesine karşın, tilkinin, aslanın kendisini kral seçeceği yalanına inanır. Aslanın mağarasından ilk seferinde kurtulmasına rağmen aynı hatayı ikinci kez yapınca canından olur. (T8).

Horoz: Tilkiden dost olmayacağını bilmeyen horoz, yolda ona arkadaşlık eder. Ancak sonunda aç kalan tilkinin avı olmaktan kurtulamaz. (T6).

Kaplan: Ele aldığımız bir masalda kaplan figürü karşımıza çıkmaktadır. Masalarda aslan ve kaplan figürü bazen birbirinin yerine de kullanılabilir. Aslan hayvanların padişahı, kaplan ise onun yardımcısıdır. (T5).

Kaplumbağa: Masalarda kaplumbağa ağır hareket eden ama bilgelikle hedefine ulaşan bir hayvan olarak anlatılır. Tilki ve yengeç ekin ekerler. Hasat zamanı gelince tilki açgözlülük edip, hasadın tamamını ister. Tilki, en hızlı koşan hayvanın hasadın tamamını alacağını söyler. Kurnaz kaplumbağa kardeşini önceden samanın içine sakladığı için imtihanı birinci olarak bitirir. (T4).

Karga: Tilkinin arkadaşlığına güvenen karga, tilkiye yem olur. (T6). Karga ile tilki, iki arkadaş birbirlerini yemeğe davet ederler. Tilkinin başlattığı hile kargayı kızdırır. Karga da aynı oyunu tilkiye oynar. Tilki ne kadar kurnaz olsa da kötü niyeti yüzünden kargaya kanıp ölür. (T11).

Keçi: Ayı ile tilki giderlerken bir keçi bulup parçalarlar. Sonra derisini de yüzüp içine arının balını basarlar. (T2).

Keklik: Arkadaş canlısı bir hayvandır. Zor durumda kalınca zekâsını kullanarak hayatta kalır. (T2).

Koyun: Eşeği ikaz etmesine rağmen onun şarkı söylemesine engel olamaz. Eşeğin sesini duyan kurda yakalanırlar. Kurdu, "Bu yaylalar benimdir, siz benim babamdan kalma yaylalarda nasıl otlarsınız? Sizi yiyeceğim." lafına karşılık akıllıca davranarak "Mademki bizi yiyeceksin o halde buraların senin olduğunu kanıtlayacak bir şahit getir." der. (T10).

Köpek: Yaylaya göç sırasında kendisi gibi geride kalan üç zayıf hayvana liderlik eder. Leş yiyerek kuvvetlenen köpek, arkadaşlarına da yiyecek bulur. Kurdu alt etmek için dâhice bir plan hazırlar. Fırsat bulunca da kurdu boğup öldürür. (T10).

Kurbağa: Yüzmeyi bilen kurbağa, akrabalarını ziyarete giden akrebin ısrarıyla onu ırmaktan karşıya geçirmeyi kabul eder. Akrebi sırtına alıp suya girince, akrep iğnesini kurbağaya batırmaya başlar. Kurbağa da suyun

derinliklerini dalıp onu boğmakla tehdit edince, ikili anlaşır. Akrep kurbağayı sokmaktan, kurbağa da akrebi boğmaktan vazgeçer. (T9).

Kurt: Kurt, Türk kültüründe oldukça önemli bir hayvandır. Türkler kendilerinin kurt soyundan geldiklerine inanırlar. Kurt gücün, dayanıklılığın simgesidir. Vahşi hayvanların en heybetlisi olan kurt, incelediğimiz masallarda kurnaz tilki tarafından aldatılan bir hayvan olarak gösterilmektedir.

Kurt, tilkinin lafına inanarak kuyruğunu Karaman gölüne daldırır. Kuyruğu donan kurt, oduncuların elinden zor kurtulur. (T6). Kurt, mülküne izinsiz girip otlanan eşek ve koyunu yiyeceğini söyleyince, eşek ile koyun, kurdun şahit getirmesini ister. Şahit diye tilkiyi bulup getiren kurt, hayvanların iş birliği ile tuzağa düşüp ölür. (T10).

Tavşan: Tavşan, masalarda arkadaş canlısı olarak resmedilir. Ancak herhangi bir kötülükle, ihanetle karşılaşır da zekâsı sayesinde hayatta kalır. Akıllı, kurnaz ve hızlı bir hayvandır. Tilki ile ayının hilesini anlayınca, “dur ben size bir oyun oynayayım, sonra beni yiyin” diyerek kaçıp gider. (T2).

Tilki: Tilki halk anlatılarında özellikle masalarda en sık karşımıza çıkan hayvandır. Tilki denince akla kurnazlık gelir. O kadar ki birçok masalda tilki, ‘kurnaz tilki’ olarak geçmektedir. Tilkinin kurnazlıkla özdeşleşmesinin sebebi tilkinin avlanma biçiminden kaynaklanır. Tilki çok iyi koku alır. Avının ve tehlikenin nereden geldiğini hemen anlayabilir.

Zalim ve acımasızdır. Tilki, kendisini arkadaş kabul eden ayıya kum yedirir ve kayadan atlaması için ikna eder. Karnı kumla dolu olan ayı, kayadan atlar atlamaz patlayarak ölür. (T1). Ayıya karşı hile ile girdiği tüm kavgaları tilki kazanır. Sonunda yine, acı bir şekilde ayıyı öldürür. (T2). Yalancı ve sahtekârdır. Yalan söyleyerek ayıyı tuzağın içine çeker. Ciğerin sahibi olur. Ayı, tilkiden intikam almak isteyince korkudan ne yapacağını şaşırır. Ayı, kendisinden güçlü olduğundan hem ondan korkar hem onunla alay edip aldatmaktan zevk alır. Kuyruksuz tilki, sinsi planıyla diğer tilkilerin de kuyruklarını kopartır. (T3).

Açgözlü ve tembeldir. Hasat zamanı hem işten kaçır hem de hasadın tamamına konmak için türlü oyunlar oynar. Ancak bu kez kurnaz kaplumbağa tilkiyi alt eder. (T4) Tilkiden dost olmaz. Arkadaş olarak yakınlığı herkesi kendi çıkarı için kullanır. Tilkinin dostluğuna güvenen kurdun sonu ölümdür. (T6).

Sepet örmesini bile bilir. Kendisinden sepet örme yöntemini öğrenmek isteyen canavarı öldürür. (T7). İkna kabiliyeti çok yüksektir. Geyiği iki defa

kandırarak aslana ikram eder. Aslan geyiği yemekle meşgulken, tehlikeyi göze alarak tilki de geyiğin beynini mideye indirir. (T8).

Tilki her durumda kendini emniyete alabilen bir hayvandır. Kurnazlığı sayesinde en zor anlarda bile nasıl hareket edeceğine çabucak karar verir. Kurdu yalancı şahitliğini yapmak üzere geldiği yerde, köpeğin kurdu boğup öldürdüğünü görünce, hemen kurdu satıp köpeğin tarafına geçer. (T10).

Kindardır ve öç almak ister. Karga ile girdiği yemek daveti atışmalarının kaybedeni tilki olur. Kargadan öç almak isteyen tilki, onun kanatlarını kırsa da tilkiyi sırtına bindiren karga, gökyüzüne yükselir ve tilkiyi gökyüzünden aşağı bırakarak tilkinin öldürür. (T11).

Dost canlısıdır. Tilki, gayet dostane bir tavırla yılanı dereden karşıya geçirmeyi kabul eder. Fakat yılan suyun içerisinde tilkinin boynunu sıkıp öldürmeye kalkınca, yılanın kafasını koparır. (T12).

Yengeç: Akıllı ve çalışkandır. Tilkiyle girdiği imtihanında aklını kullanarak hasat yerine tilkiden önce varır. (T4).

Yılan: Dereden karşıya geçmek için kullandığı tilkiyi öldürmeye çalışır. Tilkinin iyiliğine nankörlükle karşılık vermeye kalkınca canından olur. (T12).

Kore Hayvan Masallarında Kahramanlar

Kore hayvan masallarında insan olarak köylü, avcı, oduncu, (K1, K2, K8), dul anne, abi, kardeş (K4), kral (K5) figürleri karşımıza çıkmaktadır. Diğer bütün hayvanlar cins isimleriyle yer almaktadır. Bu hayvanlar ve masalarda yer alış özellikleri şunlardır:

Aslan: Yaşlıktan artık ava çıkamayan aslan mağarasında hasta numarası yapar. Böylelikle mağaraya ziyaretine gelen hayvanları birer birer yer. Uyanık tilki, mağaranın kapısına gelir ama içeri girmez. Bu sayede aslana yem olmaktan kurtulur. (K6).

Ejderha: Doğu denizinin kralıdır ve vaktiyle amansız bir hastalığa yakalanır. Doktorunu karaya tavşan karaciğeri bulmaya gönderir. Doktor kaplumbağa, tavşanı getirmesine getirir ancak kralın hastalığına çare olmadan tavşanla birlikte geri karaya çıkarlar. Kurnaz tavşan saf ejderha kralı ve kaplumbağayı çok kolay kandırır. (K5).

İnek: Kaplan ile oduncu hakemlik yapması için ilk önce ineğe giderler. İnek, insanların hayvanları kullanmaktan başka bir şey yapmadığını öne sürerek, kaplanı haklı çıkarır. (K1).

Kaplan: Hayvanlar arasında Kore toplumunun kendisine en yakın bulunduğu hayvan kaplandır. Kore halk anlatılarında sıkça karşılaştığımız

kaplan, efsanelerde, destanlarda, halk hikâyelerinde, masallarda ve halk şarkılarında en fazla kullanılan hayvan figürüdür.

Nankör kaplan kendisini kurtaran oduncuya saldırmaya kalkışınca, oduncu bunun haksızlık olduğunu ileri sürer. Bu şekilde kimin haklı, kimin haksız olduğu konusunda kararsızlığa düşünce hakemlik yapması için en son tilkiye giderler. Tilki ise olayın nasıl gerçekleştiğini kavrayamadığını, bu yüzden olayı tekrar canlandırmalarını isteyince, kaplan yeniden tuzağa girer. Yaptığı hatayı sonradan anlayan kaplan için iş işten geçmiştir. (K1).

Açgözlü kaplan, akşam yorgun bir halde eve dönen annenin karşısına dikilerek yiyecek ister. Anne çaresiz sepetindeki tüm pirinç lokumları kaplana verir. Gözü doymayan kaplan anneyi de yer. Ardından annenin kıyafetlerini giyerek evine gidip çocuklarını da yemeye çalışır. (K4).

Aptal kaplan, kurnaz tavşanın oyununa gelince nehirde kuyruğu donar. Kımıldayamaz hale gelir. (K7). Oduncunun kaval sesine neşelenen kaplan dans etmeye başlayınca kulenin yıkılmasına sebep olur. (K8). Kaplan, elindeki tavşanla yetinmeyip daha fazlasına göz dikince yanıp kül olmaktan zor kurtulur. (K10).

Kaplumbağa: Kaplumbağa uzun ömürlü ve sabrından dolayı bilgeliğin temsilcisi olarak kabul edilir. Bazı masallarda ise kurnaz ya da aptal bir hayvan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ejderha kralın doktoru olan kaplumbağa, kralının hastalığının çaresini bulamaz. Bir başka doktorun, kralın hastalığına tavşan karaciğerinin iyi geleceğini söylemesi üzerine karaya çıkıp tavşan bulur getirir. Ancak kurnaz tavşan, aptal kaplumbağayı kandırarak elinden kurtulmayı başarır. (K5).

Karga: Karga ağzında et parçasıyla, tilkinin abartılı sözlerine kanınca, yiyeceğini tilkiye kaptırır. (K3).

Kartal: Kartal yakaladığı tavşanı yiyemeden adaya düşürür. (K2).

Kerevit: Gözleri olmayan kerevit, arkadaşı solucanın teklifini kabul eder. İpek kurdelesini çıkarıp solucana verir. Karşılığında ise solucanın gözlerini alır. Sonradan solucan pişman olup gözlerini geri istese de görebilmenin rahatlığını anlayan kerevit bu işe yanaşmaz. Solucanla girdiği kavgadan sonra bugün bile kerevitin gözleri şiştir ve solucanın korkusundan adımlarını hep geri geri atmış. (K11).

Kurt: Kurt ile tilki buldukları et parçasını bir türlü paylaşamayınca, zekâsına güvenilen maymunun hakemliğine başvururlar. Akılsız olana akıl veren çok olur hesabı, kendi akıllarına güvenmeyen kurt ile tilki ellerindeki eti maymuna kaptırır. (K12).

Maymun: Akıllı maymun yengecin lokumlarını alarak yüksek bir ağaca tırmanır. Yengecin aklına uyup, lokumları çürük dala serince, hepsini yere

düşürür. Paylaşmayı bilmeyen açgözlü maymun aç kalır. Yengecin kancalarıyla sıkıştırdığı maymunun poposu hala tüysüzdür. (K9). Akılsız kurtla tilki maymuna hakemlik danışınca, ellerindeki etten olurlar. (K12).

Sazan: Kel kafalı, aksakallı doktor sazan, ejderha kralın hastalığına çare bulmak için uzak denizden getirilir. Kralı muayene eden sazan, hastalığın devasının karada yaşayan tavşanın karaciğerini yemek olduğunu söyler. (K5).

Serçe: Kaplan ile Tavşan masalında, tavşan kaplanı serçelerin sürü halinde geçtikleri yere götüreceğim diyerek kandırır. Tavşan, kaplanı kandırmak için hü hü hü diyerek serçe sesi çıkarmaya çalışır. (K10).

Sivrisinek: Avcının tuzağına düşen kurnaz tavşan, sivrisinekleri oyuna getirerek üzerine yumurta bırakmalarını sağlar. Sinek yumurtalarını gören avcı, tavşanın ölüp çürüdüğünü düşünür. Tuzaktan kurtarıp uzağa fırlatır. (K2).

Solucan: Kerevitin ipek kurdelesine hayran olan solucan, gözlerini takas edecek kadar aptaldır. Kerevitte yaptıkları takasın sonunda çok geçmeden pişman olup, gözlerinin değerini anlar ancak iş işten geçmiştir. Kerevite giderek gözlerini geri ister ama nafile. Bu elindekinin kıymetini bilmeyen solucana iyi bir ders olur. O gün bu gündür solucan; “to-ru-ru, to-ru-ru” diye ağlamış. (K11).

Tavşan: Kartalın elinden kurtulduktan sonra hayatta kalmak için mücadele eden tavşan karşımıza çıkmaktadır. Zekâsıyla, durumları ustalıkla kendi lehine çevirebildiği görülür. (K2).

Kaplumbağanın yalanlarına inanan tavşan, saraya gidince her şeyin farkına varır. Ölüm korkusuyla zor durumda uydurduğu kurnazlık sayesinde canını kurtarır. Karaya ayak basınca da “Aptal kaplumbağa, hayvan hiç karaciğeri olmada yaşayabilir mi?” diye kaplumbağa ile alay eder. (K5).

Kendisinden güçlü ve aptal hayvanlarla alay ederek eğlenmesini çok sever. Kaplanı balık tutma hikâyesiyle kandırıp, kuyruğunu soğuk nehre sokturur. Kuyruğu donan kaplan, hareket edemez. (K7). Yine bir gün kaplan tarafından yakalanınca can korkusuyla, kaplana serçe sürüsü yedireceği yalanını söyler. Kaplanı çalılarının arasına gizleyip, gözlerini kapatmasını ister. Sonra çalılıkları ateşe verip, kaplanı yakar. (K10).

Tilki: Yardımsever tilki, oduncu ile kaplanın hakemlik teklifini kabul ederek, kaplanı tekrar tuzağına düşürür. (K1). Uyanık tilki, karganın bu dünyadaki en güzel sese sahip olduğunu iddia ederek, karganın havaya girmesini sağlar. Tilkinin hoş sözlerine kanan karga, şarkı söylemeye niyetlenince ağzındaki eti düşürür. (K3).

İhtiyar aslan eski günlerdeki gibi avlanamayınca, hasta numarası yapar. Orman kralının mağarasına ziyaret amaçlı birçok hayvan girer ama geri çıkan yoktur. Bu durumu fark eden uyanık tilki, aslanın oynadığı oyunu fark eder. Hasta ziyaretinden vazgeçer. (K6).

Kurtla tilki yiyecek paylaşımını beceremeyince, maymunun hakemliğine başvururlar. Maymun, et parçasını eşit bölüştüremeyince, aptal kurtla tilkiye maymunun ziyafetini izlemek düşer. (K12).

Yengeç: Kurnaz tavşan, düştüğü ıssız adadan kurtulmak için yardımsever yengeçleri kullanır. Yengeçlerin sırtına binerek karaya ulaşır. (K2). Saf yengeç, maymuna verdiği pirinç lokumlarının karşılığında, ondan hurma çekirdekleri alır. Aldatıldığını anlayınca, maymun çok yüksek bir ağacın tepesine çıkmıştır. Yengeç maymunun aklına girerek, lokumları çürük dala sermesini sağlar. Dal kırılınca, yengeç lokumlarına kavuşur ve lokumlarla birlikte maymun gelmeden onun ulaşamayacağı taşların arasına girer. Bu duruma çok sinirlenen maymun poposuyla taşları tıkayıp içeri yellenince, yengeç de kancalarıyla maymunun poposunun kıştırır. Bu yüzden hala yengecin kancalarında tüy vardır ve maymununsa poposu açıktadır. (K9).

3.1.3. Mekânlar

İncelediğimiz masalların büyük çoğunluğunda belirli bir mekân geçmemekle birlikte yer ismi olarak yalnızca Mut, Anamur (T5), Ağlık yaylası Kanlıdüz mevkii (T10) ve Doğu denizi (K5) dikkat çekmektedir. Masallarda yer alan mekânları, açık mekânlar, kapalı mekânlar olarak ele alacak olursak aşağıdaki gibidir:

3.1.3.1. Açık Mekânlar

Türk Hayvan Masallarında Mekânlar

Köy: Bir gün bir kuyruksuz tilki kırlarda, köy kıyılarında aç acına gezmiş dolaşmış ise de bir av ele geçirememiş. (T3).

Dağ, Tepe: Tilki ile horoz, yanlarına kargayı da alarak dağda yatarlar. (T6). Tilki, tepenin başına oturmuş da sepet örmüş. (T7).

Deniz: Kuyruğumu bu dereye olan Karaman Gölü'nün dibine yedi gün yedi gece koydum, bu altınlar çıktı. (T6).

Irmak, Nehir, Dere: Vaktiyle tilki ile yılan yolda giderlerken bir dereye rast gelirler. (T12). Yolcular canavarı dereye görmüşler, öldürmüşler. (T7). Akrabalarını görmek isteyen akrep, ırmağın kenarına gelir. (T9).

Orman: Ormanlar kralı aslan, yaşlandığı için avını avlayıp karnını doyuramaz. (T8).

Tarla: Tilki, kaplumbağa ve yengeç birlikte tarlaya ekin ekerler. (T4). Kurt tarlasında otlayan hayvanlara seslenir. Siz benim babamdan kalma tarlalarda nasıl otlarsınız? (T10).

Bağ, Bahçe: Kurnaz tilki, ayıyı bu defa üzüm bağına götürür. (T1). Kuyruksuz tilki boş bir yaz evinin yanından geçerken evin önündeki bahçenin içinden bir ciğer kokusu almış. (T3).

Mağara, Yuva: Ayı ile tilki bir mağaranın içerisinde kavgaya başlarlar. (T2). Geyik aslanın mağarasına girer girmez aslanın saldırısına uğrar. (T8). Çakal, kaplanın yuvasının üzerine çıkar. (T5). Karga sürüne sürüne kendini güçlükle yuvasına atar. (T11).

Kuyu: Köpek, koyunla eşeğe bir kuyu kazdırır. (T10).

Çayır: Tilki hem kaçır hem de bağırır: “Bayır da Allah’ın, çayır da Allah’ın. Ne istiyorsun bu hayvanlardan.” (T10).

Kore Hayvan Masallarında Mekânlar

Köy: Vaktiyle köye ve köylülerin hayvanlarına sürekli zarar veren bir kaplan bir gün avcının hazırladığı tuzağa düşer. (K1). Eski zamanların birinde, bir dağ köyünde yalnız yaşayan dul bir anne ve üç çocuğu varmış. (K4).

Dağ, Tepe: Eski zamanların birinde, bir dağ köyünde yalnız yaşayan dul bir anne ve üç çocuğu varmış. (K4).

Deniz: Eskiden Doğu denizinde yaşlı bir ejderha kral yaşar. (K5).

Kara (Yeryüzü): Doktor, kralın hastalığının tek çaresinin karada yaşayan tavşan karaciğeri olduğunu söyler. (K5).

İrmak, Nehir, Dere: Tavşan kaplanı bir nehir kenarına götürür ve kaplanın kuyruğunu suya sokup beklemesini, balıkların kuyruğuna yapışacağını söyler. (K7).

Ada: Kartal yanlışlıkla tavşanı ıssız bir adaya düşürür. (K2).

Orman: Tavşan, ormanda dolaşırken bir kartala yakalanır. (K2). Eskiden bir tavşan zıp zıp ormanda dolaşırken, birkaç gündür aç gezen bir kaplana yakalanmış. (K7). Bir gün bir oduncu ağaç kesmek için ormana gider ve burada kaplanla karşılaşır. (K8).

Mağara, Yuva: Tavşan, karaciğeri çok değerli olduğundan onu mağarasına sakladığını iddia eder. (K5). Yaşlılıktan artık eskisi gibi av yakalayamayan aslan, mağarasında hasta numarası yapar. (K6).

Çalılık: Tavşan, kaplanı çalılıkların arasına gizler. (K10).

3.1.3.2. Kapalı Mekânlar

Ev: Bir akşam işini bitirip eve dönen annenin karşısına bir kaplan çıkar. (K4).

Değirmen: Tilki kurnazlıkla ayıyı değirmene götürür. (T1).

3.2. Masalların Karşılaştırılması

3.2.1. Türk ve Kore Hayvan Masallarında Temaların Karşılaştırılması

Türk ve Kore hayvan masallarının ortak ve farklı unsurlarına bakıldığında, bu farkın temelde ülkelerin birbirinden uzak coğrafyasından meydana geldiğini görmekteyiz. Gerek Türk gerekse Kore hayvan masallarının hemen hemen hepsinde iyilikle ile kötülük karşı karşıyadır. Adalet-zulüm, doğruluk-haksızlık, alçakgönüllülük-kibir gibi değerler hep mücadele içindedir.

Türk ve Kore hayvan masallarının ortak unsurlarını iyilik, kötülük, açgözlülük, aptallık, akıllılık, kibir, kendini bilmeme, nankörlük, sahip olduklarının değerini bilmeme vb. başlıkları altında birleştirebiliriz. Ele aldığımız masallardaki ortak temalar aşağıdaki gibidir:

1. Huyulu huyundan vazgeçmez. Kötü, kısa bir süreliğine iyi görünse de çok geçmeden kötü karakterini ortaya koyar.

2. Kendilerine yapılan iyiliğe kötülükle karşılık verenler olabilir. Kötülük cezasız kalmaz, iyilik mutlaka kötülüğü yener. İyilik de karşılıksız kalmaz, yapılan iyiliğin karşılığı alınır. Yeryüzünde hiçbir kötülük sonuna kadar gizli kalmaz.

3. Bazen kurnazlar ve sahtekârlar da mutlu sona ulaşabilir. Kimseye güvenilmemelidir, büyüklerin sözünden çıkılmamalıdır.

4. Yabancıların yardım önerilerine kuşkuyla yaklaşılmalıdır. Yabancıların abartılı, hoş sözleri aldatıcı olabilir.

5. Zekâ, en zor durumlardan bile kurtuluşun anahtarıdır. Aklını kullanmadan hareket edenler, hatalarından ders çıkarmayanlar cezasını çekerler. Olaylardan ders alınmalı ve aynı oyuna düşülmemelidir.

6. Birlikten kuvvet doğar. Ortak amaçlar için düşmana karşı iş birliği yapılmalıdır.

3.2.2. Türk ve Kore Hayvan Masallarında Kahramanların Karşılaştırılması

Kore ve Türk hayvan masallarından incelediğimiz toplam yirmi dört masalda, 38 çeşit hayvan yer almaktadır. İncelenen masallardaki hayvanları şu dört gruba ayırabiliriz.

1. Vahşi Hayvanlar

Aslan (T5),(T8),(K6): Ayı (T1),(T3): Canavar (T7): Çakal (T2),(T5): Geyik (T8): Kaplan: (T5),(K1),(K4),(K7), (K8), (K10): Kurt (T6), (T10), (K12): Maymun: (K9), (K12): Tavşan:(T2), (K2), (K5), (K7), (K10): Tilki: (T1), (T2), (T3), (T4), (T6), (T7), (T8), (T10), (T11), (T12), (K1), (K3), (K6),(K12): Yılan: (T12).

2. Evcil Hayvanlar ve Kümes Hayvanları

Eşek:(T10): Horoz: (T6): İnek: (K1): Keçi: (T2): Koyun: (T10): Köpek: (T10).

3. Kuşlar

Karga:(T6), (T11), (K3): Kartal: (K2): Keklik: (T2): Serçe: (K10).

4. Deniz Hayvanları ve Diğer Hayvanlar

Akrep: (T9): Ejderha: (K5): Kaplumbağa: (T4), (K5): Kerevit: (K11): Kurbağa: (T9): Sazan: (K5): Sivrisinek: (K2): Solucan: (K11): Yengeç: (T4), (K2), (K9).

İncelenen Türk hayvan masallarında en çok karşımıza çıkan hayvan sırasıyla; tilki (10), aslan (2), ayı (2), çakal (2), karga (2), kurt (2)'tur.

Kore hayvan masallarında ise; kaplan (5), tilki (4), tavşan (4), maymun (2), yengeç (2)'tir.

Her iki toplumun hayvan masallarını karşılaştırdığımız bu çalışmada, masallarda yer alan kahramanların benzerlik gösterdiğini söylemek zordur. Zira Türk hayvan masallarında en fazla tilki ve kurt yer alırken, Kore hayvan masallarında en çok karşımıza çıkan hayvan kaplandır.

Kore'de kaplan kutsal bir varlık olarak kabul edilmektedir. Koreliler kaplanı "Koruyucu Tanrı", "Dağ Tanrısı"³¹ olarak adlandırırlar. Kore yarımadasının kaplana benzeyen görünümünde bu düşüncenin payı büyüktür.

Masallarda geçen hayvanlar içinde buldukları coğrafyadan izler taşımaktadır. Kaplan, Kore toplumuyla bütünleşmiş bir hayvandır. Öyle ki kaplan için "Koruyucu Tanrı", "Dağ Tanrısı" gibi kutsal ifadeler kullanılmaktadır. Kore'nin dağlık coğrafyası bundan yüz yıl önce kaplanların doğal yaşam alanı arasındadır. Kore'de son kaplanın 1921 yılında, ülkenin Kuzey Gyonğsan Bölgesinde bulunan Gyionğcu şehrindeki Dediok Dağı (대덕산)'nda yakalandığı bilinmektedir.

Kaplan Kore kültüründe çok önemli bir yere sahipken, Türk kültüründe kaplan, aslanla birlikte yardımcı hayvan motifiyle karşımıza çıkmaktadır. Kore masallarında kaplan zaman zaman aptal, saf, bazen cesur, vefalı bir hayvan olarak resmedilmektedir.

Türk hayvan masallarında ayı aptallığın, kabalığın sembolü olarak yer alırken, Kore'nin kuruluş efsanesi "Dangun Efsanesi"³²nde, ayı kutsal ve saygı duyulan, sevimli bir hayvandır.

³¹ (수호신-Suhoşin), (산신-Sanşin).

³² Vaktiyle bir kaplan ve bir ayı Gök Tanrı Hvanin'in oğlu Hvanunğ'a insan olabilmek için yalvarır. Bunun üzerine Hvanunğ bu iki hayvana yirmi diş sarımsak ve bir tutam pelin otu verir. Kaplan ve ayağa sadece bu iki kutsal yiyeceği yiyerek 100 gün güneş ışığından uzak kalmalarını emreder. Kaplan, dayanamaz ve yirmi gün sonra pes ederek, mağarayı terk eder.

3.2.3. Türk ve Kore Hayvan Masallarında Mekânların Karşılaştırılması

Bazı Kore masallarında olayın geçtiği mekândan bahsedilmektedir. (K3), (K11), (K12).

Türk masallarında geniş mekânlardan yer ismi olarak; Mut, Anamur (T5) ve Ağlık Yaylası Kanlıdüz mevkii (T10) geçmektedir. Kore masallarında ise yalnızca Doğu denizi (K5) yer almaktadır.

Köy, dağ, tepe, deniz, orman, ırmak, nehir, dere, mağara her iki toplumun masallarında ortak mekân olarak göze çarpmaktadır. (T3), (K1), (K4), (T6), (T7), (K4), (K5), (T6), (T12), (K7), (T7), (T9),(T8), (K2), (K7), (K8)(T2), (T8), (K5), (K6),(T11). Dolayısıyla ele alınan masalarda mekân bakımından önemli bir ayrılık yoktur.

Türklerin temel gıdası ekmektir ancak Kore de dâhil olmak üzere Asya ülkelerinin temel gıdası pirinçtir. Dolayısıyla Türk masallarında değirmen, mekân olarak sıkça karşımıza çıkarken, Kore masallarında değirmene rastlamak mümkün değildir.

Ancak ayı, mağaradan ayrılmaz. 100. günün sonunda ayı, güzel bir kadına dönüşür. Ayardan kadına dönüşen Unđnyo, Hvanunđ'a minnettar kalır ve onun her isteğini yapabileceğini söyler. Bunun üzerine Hvanunđ, kadını kendine eş olarak seçer. Hvanunđ ile evlenen Unđnyo, Dangun Vanđgiom adında bir erkek çocuğu dünyaya getirir. Dangun Vanđgiom MÖ 2333 senesinde Kore'nin ilk kraliyeti olan Gocosion'u kurar. (Çö Un Şık v.d., *Masal Eğitimi Teorileri ve Uygulanması*, Jimoondang Publishing, Seul 2003, s. 267-268.)

Sonuç

Türkiye ile Kore, birbirlerine oldukça uzak olan iki ülkedir. Türkiye Asya kıtasının en batısında bulunurken, Kore en doğusundadır. Coğrafi konum itibarıyla birbirlerine bu kadar uzak olmalarına karşın, her iki toplumun sosyal, kültürel yönlerden birbirleriyle benzerlikler gösterdiğini söylenebilir. “Türk ve Kore Hayvan Masallarının Karşılaştırılması” adını taşıyan bu çalışmada, Türk ve Kore halk edebiyatından derlenen toplam yirmi dört masalı incelenerek, bu masalların benzer ve farklı yönleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Buradan hareketle de iki toplumun masallarında birçok benzer yön tespit edilmiştir.

Hem Türk hem de Kore hayvan masallarına bakıldığı zaman, her iki toplumun masallarında ortak temaların işlendiğini görülmektedir. Bunlar arasında; iyilik, kötülük, açgözlülük, akıllılık, uyanıklık, nankörlük gibi unsurlar yer almaktadır. Masalarda yer alan derslere bakıldığında ise, her iki toplumun masallarında da hayvan imgeleriyle insanları iyiye, doğruya yönlendirme çabası görülmektedir.

Bu çalışmada incelen kahramanları hayvan olan masalarda, toplam 38 farklı hayvan yer almaktadır. Bu hayvanların çeşitliliği ve masalarda geçiş sayıları bakımından, Türk ve Kore masallarında yakınlık olduğunu söylemek zordur. Her iki ülkenin masalında yer alan 38 hayvan arasında, ortak olarak yer bulan hayvan sayısı sadece 8’dir. Bu hayvanlar tilki, aslan, kaplan, kurt, tavşan, karga, yengeç ve kaplumbağadır.

Türk ve Kore hayvan masallarının kahramanlarının çok çeşitli olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın konusu hayvan masallarının karşılaştırılması olduğundan, kahramanların hepsi hayvandır. Bu hayvanlar vahşi hayvanlar (aslan, ayı, canavar, çakal, geyik, kaplan, kurt, maymun, tavşan, tilki ve yılan), evcil ve kümes hayvanları (eşek, horoz, inek, keçi, koyun, köpek), kuşlar (karga, kartal, keklik, serçe), deniz hayvanları ve diğer hayvanlardan (akrep, ejderha, kaplumbağa, kerevit, kurbağa, sazan, sivrisinek, solucan, yengeç) oluşur. İncelenen masalarda bunların dışında tavuk sahibi, bağ sahibi, değirmenci, karı-koca, gelin, kaynana, çoban, yolcu, ağa, kral, köylü, avcı, oduncu, dul anne, abi, kardeş gibi insan kahramanlar da yer almaktadır.

Bu çalışmada incelenen Türk ve Kore hayvan masallarında en çok geçen hayvan tilkidir. Toplam 10 masalda geçen tilki, kurnazlığı sayesinde en zor durumlarda bile kendini kurtarır. Kendinden güçlü hayvanlardan hem korkar hem de zekâsıyla onlarla dalga geçmekten, onlara eziyet etmekten zevk alır. Yalancı, sahtekâr, açgözlü, tembel ve kin güden bir hayvandır. (T1), (T2), (T3), (T4), (T6), (T7), (T8), (T10), (T11) numaralı masalarda bunun

örneğini görmek mümkündür. Türk masallarından yalnızca (T12) numaralı masalda tilki dost canlısı, yardımsever bir figür olarak karşımıza çıkar. Aynı şekilde (K1) numaralı Kore masalında tilkinin yardımsever yönü ön plandadır. 3 Kore masalında daha karşımıza çıkan tilki; uyanık, hileci, tehlikeyi önceden sezebilen (K3), (K6) bir hayvandır. Ayrıca tilki, Türk masallarında aptal olarak görünmezken, (K12) numaralı masalda kendi yiyeceğini maymuna kaptıran aptal bir varlık olarak anlatılmaktadır.

Masallarda geçen hayvanlar anlatılageldikleri coğrafyalardan izler taşımaktadır. Kaplan, Kore toplumuyla bütünleşmiş bir hayvandır. Öyle ki kaplan için “Koruyucu Tanrı”, “Dağ Tanrısı” gibi kutsal ifadeler kullanılmaktadır ve Kore halk anlatılarının motif bakımından en zengin hayvanıdır.

Kaplan Kore kültüründe çok önemli bir yere sahipken, Türk kültüründe kaplan, aslanla birlikte yardımcı hayvan olarak karşımıza çıkmaktadır. Kore halk anlatılarında kaplanın genellikle yardımsever, cesur, vefalı; bazen de acımasız, zalim ve saf yönü dikkat çekmektedir. Ayrıca Türk masallarında ayı, aptallığı, saflığı temsil ederken, Kore masallarında güçlü, kutsal, yardımsever ve sevimli bir varlık olarak karşımıza çıkmaktadır.

İki ülkenin masallarında mekân bakımından önemli bir farklılık yoktur. Masallar içerisindeki köy, dağ, tepe, deniz, orman, ırmak, nehir, dere ve mağara her iki toplumun masallarında ortak mekân olarak göze çarpmaktadır. (T3), (K1), (K4), (T6), (T7), (K4), (K5), (T6), (T12), (K7), (T7), (T9), (T8), (K2), (K7), (K8), (T2), (T8), (K5), (K6), (T11).

Sonuç olarak diyebiliriz ki, Türk ve Kore hayvan masallarında birçok ortak/farklı yön bulunmaktadır. Ancak benzer yönlerin fazlalığı bu iki ulusun birbirleriyle ortak bir kültürü paylaştığını göstermektedir. Bu iki toplum arasında yapılacak karşılaştırmalı çalışmalar çoğaldıkça benzerlikler ve yakınlıklar daha fazla ortaya çıkacaktır.

Kaynakça

- Alptekin, Ali Berat, *Taşeli Masalları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2002.
- Alptekin, Ali Berat, *Hayvan Masalları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2005.
- Artun, Erman, *Anonim Türk Halk Edebiyatı Nesri*, Kitapevi, İstanbul 2004.
- Bilkan, Ali Fuat, *Masal Estetiği*, Timaş Yayınları, İstanbul 2001.
- Boratav, Pertev Naili, *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*, Gerçek Yayınevi, İstanbul 2000.
- Boratav, Pertev Naili, *Az Gittik Uz Gittik*, İmge Kitapevi, Ankara 1969.
- Çobanoğlu, Özkul, *Halk Bilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*, Akçağ Yayınları, Ankara 1999.
- Demircioğlu, Yusuf Ziya, *Yörükler ve Köylerinde Hikâyeler-Masallar*, İstanbul 1934.
- Durmuş, Fatih M., *Türk Masalları ve Hikâyeleri*, Pan Yayıncılık, İstanbul 2013.
- Eberhard, Wolfram-Boratav, Pertev Naili, *Typen Türkischer volkmärchen*, Franz Steiner Verlag GmbH, Wiesbaden 1953.
- Göde, Halil Altay, *Yalvaç Masalları*, Fakülte Kitabevi, Isparta 2010.
- Günay, Umay, *Elâzığ Masalları (İnceleme)*, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Yayınları No:55, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum 1975.
- Kalender, Hüdayi, *Hayvan Öyküleri*, Uğur Böceği Yayınları, İstanbul 2002.
- Kutsi, Tahir, *Halkbilim ve Edebiyat*, Toker Yayınları, İstanbul 1990.
- Özçelik, Mehmet, *Afyonkarahisar Masalları (Araştırma-İnceleme-Metin)*, Fakülte Kitabevi, Isparta 2004.
- Püsküllüoğlu, Ali, *Türkçe Sözlük*, 7. bs., 2004.
- Sakaoğlu, Saim, *Gümüşhane ve Bayburt Masalları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2002.
- Sakaoğlu, Saim, *Masal Araştırmaları*, Akçağ Yayınları, Ankara 2003.
- Seyidoğlu, Bilge, *Erzurum Halk Masalları Üzerine Araştırmalar (Metinler ve Açıklamalar)*, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırmayayınları No: 64, Baylan Matbaası, Ankara 1975.
- Seyidov, Nurettin, *Azerbaycan Edebiyatı İncileri (Nağullar)*, Bakü 1985.
- Şimşek, Esmâ, *Yukarıçukurova Masallarında Motif ve Tip Araştırmaları*, Cilt I-II, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001.
- Tokmakçioğlu, Erdoğan, *Ülkemden Hayvan Masalları*, Can Yayınları, İstanbul 2000.
- Tuğrul, Mehmet, *Mahmutgazi Köyünde Halk Edebiyatı*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul 1969.
- Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük*, Ankara 2005.

Türkçe Tezler

- Bakırcı, Nedim, *Niğde Masalları*, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde 2000.
- Bakırcı, Nedim, *Türk Dünyası Coğrafyasında Tespit Edilmiş Hayvan Masalları Üzerine Bir İnceleme*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya 2004.

Korece Kitaplar

- İ Hyo Sionğ, *Kore Masalları 1*, Yearimdang, Seul 2.b. 1995.
(이효성, 한국전래동화 1, 예림당, 서울 1995.)
- Şin Hyion Dık, *Kore Masalları 2*, Yearimdang, Seul 1992.
(신현득, 한국전래동화 2, 예림당, 서울 1992.)
- Kim Von Siok, *Kore Masalları 3*, Yearimdang, Seul 1995.
(김원석, 한국전래동화 3, 예림당, 서울 1995.)
- İ Von Su v.d., *Kore Masalları 3*, Changbi, Seul 2000.
(이원수외, 한국전래동화 3, 창작과비평사, 서울 2000.)
- Şin Dongğ Hin, *Dünya Masalları Külliyyatı-Kore Nüshası*, Golden Bough, Seul 2009.

- (신동훈, 세계 민담 전집-한국 편, 황금가지, 서울 2009.)
Çö Un Şik v.d., Masal Eğitimi Teorileri ve Uygulaması, Jimoondang Publishing, Seul 2003.
(최운식 외, 전래동화 교육의 이론과 실제, 집문당, 서울 2003.)
İm Siok Ce, Masallar Antolojisi 1, Gyohaksa, 1975.
(임석재, 옛날이야기선집 1, 교학사, 1975.)
Sio Cionğ O, Bilinmesi Gereken 100 Masal C.1, Hyeonamsa, Seul 2006.
(서정오, 우리가 정말 알아야 할 옛이야기 백가지 1, 현암사, 서울 2006.)
Sio Cionğ O, Bilinmesi Gereken 100 Masal C.2, Hyeonamsa, Seul 2006.
(서정오, 우리가 정말 알아야 할 옛이야기 백가지 2, 현암사, 서울 2006.)
Son Dongğ İn, Kore Masalları Araştırmaları, Ilcogak, Seul 1983.
(손동인, 한국전래동화 연구, 일조각, 서울 1983.)
Ci Sion Ok, Kore Masalları (Üst), Barınsa, Seul 1999.
(지선옥, 한국 전래 동화 (상), 바른사, 서울 1999.)
Co Hi Unğ, Kore Hayvan Masalları, Şingumunhoasa, Seul 1983.
(조희웅, 한국의 동물담, 신구문화사, 서울 1983.)
İ Sanğ Gyo, Ders Kitabı-Masallar, Izzlebooks, Seul 2014.
(이상교, 교과서 전래 동화, 아이즐, 서울 2014.)
Kore Kültür Araştırmaları Merkezi, Kore Ulusal Kültür Ansiklopedisi, 1991.
(한국정신문화연구원, 한국민족문화대백과사전, 1991.)
Song Kyonğ Vion, Aesop's Fables, Hanlyonmot, Seul 2011.
(송경원, 이솝우화전집: 고전을 읽는 즐거움, 하늘연못, 서울 2011.)
Kim Yo Siob, İyilik Bilmez KaplanMasalı, Degyo Publishing, Seul 2001.
(김요섭, 은혜를 모르는 호랑이, 대교출판, 서울 2001)
Cho Hee-woong, Korean Folktales, (Çev. Yoo Hye-kyung), Jimoondang Publishing Company, Seoul 2001.

Korece Tezler

- Filippova Anna, Kore ve Rus Masallarının Karşılaştırmalı Analizi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pai Chai Üniversitesi 2002.
(Filippova Anna, 한-러 동물담 비교연구, 석사학위논문, 배재대학교 2003.)